

gemeente Tynaarlo

Najaarsbrief 2021

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage[n]
		Zaaknummer: 1212555	
Behandeld door	Doorkiesnummer	Vries	
R. Gras	0592 - 26 66 62	12-10-2021	

Onderwerp: Najaarsbrief 2021

Geachte raadsleden,

Hierbij presenteren wij u de najaarsbrief 2021 als onderdeel van de voortgangsinformatie in de planning & control cyclus. In deze brief beschrijven wij de afwijkingen van de begroting 2021. Dit met het doel uw raad te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de diverse hoofdstukken en beleidsterreinen.

Zonder af te doen aan hetgeen in de diverse hoofdstukken is opgenomen, vormen Corona en de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein belangrijke thema's.

Corona

De wereldwijde crisis naar aanleiding van het COVID-19 virus heeft nog altijd een grote impact op onze samenleving en op onze bedrijfsvoering. Dit heeft als effect dat wij onze bedrijfsvoering voor een langere periode moeten aanpassen c.q. moeten blijven doorontwikkelen. Daarbij willen we de voordelen die hieruit naar voren komen behouden, zoals het hybride werken. Daartegenover staat de uitdaging om de onderlinge verbinding te realiseren en te behouden. Onze manier van werken is er bovendien op gericht onderwerpen/dossiers waar mogelijk op een participatieve manier samen met onze inwoners op te pakken. Deze fysieke contacten waren niet meer mogelijk, dan wel in een aangepaste vorm. Zo hebben wij bijvoorbeeld voor het project Omgevingsvisie de geplande fysieke bijeenkomsten moeten vervangen door digitale raadplegingen. Wij moeten helaas constateren dat een aantal processen en werkzaamheden hierdoor vertraging heeft opgelopen.

<i>Postadres</i>	<i>Bezoekadres</i>	<i>Website</i>	<i>Bankrelaties</i>
Postbus 5, 9480 AA Vries	Kornoeljeplein 1, Vries	www.tynaarlo.nl	IBAN: NL02BNGH0285079050 IBAN: NL05BNGH0285079093 (belastingen en leges)
<i>Telefoonnummer</i>	<i>Faxnummer</i>	<i>E-mail</i>	BIC: BNGHNL2G
[0592] 26 66 62	[085] 20 84 923	info@tynaarlo.nl	

Het is belangrijk vast te stellen dat de pandemie net als in 2020 ook in 2021 veel extra tijd, inzet en flexibiliteit heeft gevraagd van de gemeentelijke organisatie. Dit vroeg om verstandige en weloverwogen keuzes in het prioriteren van werk. Desondanks hebben wij in 2021 veel kunnen realiseren van de gestelde ambities, naast de vele lopende zaken. Wij hebben in 2021 een integraal plan vastgesteld met als doel de negatieve consequenties van de coronacrisis zoveel mogelijk ongedaan te maken en/of de verdere negatieve consequenties te voorkomen.

Sociaal Domein

In juli jl. is de kadernota Sociaal Domein vastgesteld. Deze nota vormt de basis voor het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2022.

Een wezenlijk deel van onze begroting betreft het sociaal domein. In Tynaarlo hanteren we een brede definitie van “het Sociaal Domein”. Het betreft zowel de in 2015 gedecentraliseerde taken op het gebied van jeugdzorg, WMO en de Participatiewet, als ook de overige taken op het gebied van jeugd(zorg) en WMO zoals we die al voor 2015 in onze begroting hadden opgenomen of in de loop van de jaren daarna hebben toegevoegd. In 2020 hebben we in het kader van het project ‘28-8’ ook activiteiten op het gebied van sport, cultuur en volksgezondheid die in verbinding staan met het Sociaal Domein aan de definitie toegevoegd. Concreet gaat het om activiteiten behorend tot de hoofdstukken 4-7 van onze begroting.

Zoals inmiddels genoegzaam bekend, vormt het vinden van de juiste balans tussen het invulling geven aan onze taken en verantwoordelijkheden binnen het Sociaal Domein en het beheersen van de kosten een grote uitdaging. Zeker omdat de hiervoor beschikbaar gestelde Rijksmiddelen ontoereikend zijn.

Complicerende factor is hierbij dat we werken in een dynamische omgeving die continu aan verandering onderhevig is (bijv. veranderingen omtrent regelgeving in het beschermd wonen en/of het woonplaatsbeginsel). Bovendien hebben we te maken met volumegroei en met uitgaven waar we geen of slechts beperkt invloed op hebben. Dit alles maakt het extra complex om overzichtelijk en eenduidig informatie op te leveren. Daarin maken we echter wel goede stappen, zodat ons zicht op uitgaven en ontwikkelingen daarin steeds verbeterd.

Duidelijke (uitvoerings)kaders, heldere beleidslijnen en een slagvaardige organisatie zijn voor het vinden van de hiervoor genoemde balans noodzakelijk evenals het kunnen beschikken over eenduidige sturingsinformatie en goede monitoring van kosten en effecten.

Momenteel wordt intensief gewerkt aan de geautomatiseerde monitoring van zorgtoekenning op het gebied van de Wmo en de Jeugdwet en de daarmee gemoeide inzet van middelen. In de raads werkgroep Sociaal Domein is reeds een demo van het dashboard op basis van een aantal indicatoren gepresenteerd. Deze bouwen we verder uit met indicatoren waarmee we genomen beleidsmaatregelen kunnen monitoren.

Zoals afgesproken met uw raad is er een nieuwe ‘realistische begroting’ voor de Jeugdzorg en Wmo gemaakt, de bijbehorende cijfers worden in de begroting voor 2022 voor het eerst opgenomen. Deze realistische begroting is ons nieuwe beste beeld van hoe de ontwikkeling van de kosten binnen twee majeure onderdelen van het sociaal domein eruit zullen zien. Dit verschilt van het oude beeld, maar dat viel ook te verwachten, anders zou de ‘realistische begroting’ een zinloze exercitie zijn geweest. Met deze nieuwe cijfers denken we een nog beter beeld te hebben van wat ons te wachten staat. Zoals verwacht blijft er een stijgende trend zichtbaar, maar we werken aan het keren van die trend. Het Maatregelenpakket sociaal domein beschouwen we als afgerond. De gerealiseerde maatregelen hebben structureel 460.000 opleverd. Het niet gerealiseerde deel van de financiële opgave onder dit pakket, ongeveer 1,6 miljoen, nemen we vanaf 2023 in de begroting op als taakstelling. Voor 2022 is de realisatie van die taakstelling helaas nog onvoldoende duidelijk waardoor we deze voorzichtigheidshalve voor dat jaar niet opnemen. We zijn inmiddels gestart met een project om deze taakstelling in te vullen door onder andere efficiënter en effectiever te werken.

Beeld van de najaarsbrief

In deze najaarsbrief passen we de begroting 2021 aan met een bedrag van € 4.355 negatief. Daarnaast stellen we een aantal wijzigingen in kredieten en een reserve voor.

Proces

Deze najaarsbrief is de tweede bijstelling op de begroting van het lopende boekjaar 2021. De eerste bijstelling betrof de voorjaarsbrief 2021. In deze najaarsbrief worden de lopende begroting en de planning van het jaar 2021 gemonitord en waar nodig doen we voorstellen voor het bijstellen van de begroting 2021. Eventuele meerjarige effecten die uit deze najaarsbrief volgen, nemen we mee in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025.

Ook dit jaar hebben we kritisch gekeken naar de mee te nemen gelden. We hanteren het beleid dat het geld, in het geval van een overschot, in principe terugvloeit naar de algemene reserve, tenzij er een goed en duidelijk verhaal aan gekoppeld is. Ook dit jaar zijn er posten over om mee te nemen, elk met hun eigen verhaal.

Voortgang en ontwikkelingen per hoofdstuk

De begroting 2021 bestaat uit negen hoofdstukken. "Bestuur en ondersteuning", "Veiligheid, Verkeer, vervoer en waterstaat", "Economie", "Onderwijs", "Sport, cultuur en recreatie", "Sociaal Domein", "Volksgezondheid en milieu" en "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing". Indien de voortgang van de doelen en acties uit de begroting verloopt volgens planning, maken wij hier in deze najaarsbrief geen melding van. Wij melden alleen afwijkingen en bijzonderheden. Dit heeft geresulteerd in een compacte najaarsbrief.

Toelichting aanpassing exploitatie

Voor het verhogen van de inzichtelijkheid en het vergroten van de leesbaarheid lichten we alleen financiële afwijkingen op taakveldniveau groter dan € 25.000 toe. Om diezelfde reden geven we ook geen tekstuele toelichting op de volgende typen financiële wijzigingen:

- Budgettair neutrale wijzigingen als gevolg van een ontvangen subsidie met daartegenover een hiermee verplicht samenhangende uitgave;
- Budgettair neutrale technische wijzigingen.

Alle aanpassingen per taakveld zijn opgenomen in de tabel in bijlage 1.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning	9
Hoofdstuk 1 Veiligheid	11
Hoofdstuk 2 Verkeer en vervoer en waterstaat	12
Hoofdstuk 3 Economie	12
Hoofdstuk 4 Onderwijs	14
Hoofdstuk 5 Sport, cultuur en recreatie	15
Hoofdstuk 6 Sociaal domein	17
Hoofdstuk 7 Volksgezondheid en milieu	20
Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	21
Aanvragen nieuw beleid	25
Aanpassingen in reserves en voorzieningen	27
Mee te nemen gelden 2021 – 2022 en update incidenteel nieuw beleid	29
Actualisatie maatschappelijke kredieten	49
Voorstellen voor besluitvorming	51
Bijlage 1: Bijstelling begroting 2021	53
Bijlage 2: Monitor sociaal domein	55

Hoofdstuk 0 || Bestuur en ondersteuning

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Organisatieontwikkeling

Om goed in te kunnen spelen op ontwikkelingen, kansen en bedreigingen in en voor onze samenleving en daarmee de buitenwereld nog beter te bedienen willen we onze organisatie verder ontwikkelen. Onze dienstverlening is gericht op onze inwoners, ondernemers en instellingen. Om hen goed te bedienen is het van belang de verantwoordelijkheden laag in de organisatie te beleggen en de regelruimte hier te verruimen. Dit vergroot onze slagvaardigheid. Dit uitgangspunt is de basis voor de verdere ontwikkeling van de organisatie.

Onder aansturing van de gemeentesecretaris/directeur a.i. zijn de eerste stappen zijn gezet met een managementstijl op hoofdlijnen. Het veranderen van de organisatie, het tijdelijk inhuren van personeel en het afscheid nemen van directeur en managers heeft extra kosten met zich meegebracht, deze kosten en de eventuele overschrijdingen van personeelsbudgetten hierdoor worden inzichtelijk gemaakt in de Jaarrekening. In de nieuwe organisatieopzet is gekozen voor verkleining van het managementteam. Dit nieuwe managementteam is met de recente benoeming van de nieuwe gemeentesecretaris/directeur volledig operationeel. Dit managementteam pakt de verdere uitwerking van deze organisatieontwikkeling op. De uitvoering van dit proces wordt samen met onze medewerkers vormgegeven, zodat bij de inhoudelijke besluitvorming over de organisatiestructuur een helder, gedragen en onderbouwd model voorligt. Uiterlijk 31 december 2021 is de nadere uitwerking gereed. In 2022 zal het model worden geïmplementeerd.

Impact Corona op Tynaarlo

De wereldwijde crisis naar aanleiding van het COVID-19 virus had en heeft nog grote impact op onze samenleving en op onze bedrijfsvoering als gemeentelijke organisatie. De ontwikkelingen rondom het virus en de RIVM-richtlijnen houden wij nauwlettend in de gaten. Hoewel het lastig te voorspellen valt denken wij met de kennis van nu dat de effecten tot zeker 2022 merkbaar zullen zijn. Dit heeft als effect dat wij onze bedrijfsvoering voor een langere periode moeten aanpassen c.q. moeten blijven ontwikkelen. Daarbij willen we de voordelen die hieruit naar voren komen behouden, zoals het hybride werken. Daartegenover staat de uitdaging om de onderlinge verbinding te realiseren en te behouden.

Onze aandacht richt zich in belangrijke mate op het faciliteren van onze medewerkers om het hybride werken toe te passen, de impact op de samenleving te beperken en via alternatieve methodes (vooral digitaal) onze participatieve werkwijze te blijven toepassen.

Wij blijven alles in het werk stellen om zoveel mogelijk in te spelen op de situatie en onze taken uit te voeren binnen de beschikbare capaciteit, termijnen en de geldende RIVM-richtlijnen en regels. Waar we moeten opschalen of juist afschalen maken we gebruik van beschikbare draaiboeken en scenario's om als organisatie snel hierop in te spelen.

Wat betreft de zogenaamde "Corona-gelden"

1. **Het Sociaal Domein** heeft een voorstel opgesteld met een uitvoeringsregeling op basis van een subsidieplafond

Voorgesteld bedrag sub 1: **435.000** (onderbouwing: basis toekenning was compensatie t.b.v. sociaal domein/ sociale infrastructuur).

2. **De Interne organisatie:** De reële kosten die we hebben gemaakt (coronathuis-uren, extra ICT middelen, extra toezichthouders en uren etc) en nog denken te gaan maken (hybride werken);

Totaal bedrag sub 2: **819.746** (onderbouwing uit administratie)

3. Zaken uit P & C cyclus 2021:

• VJB 2021:	Frisse start	€ 69.000
• NJB 2022:	Extra inzet POH	€ 66.000
• Begr 2022:	Verkiezingen 2022	€ 40.000
• Begr 2022:	BOA's extra inzet	€ 10.000
• Begr 2022:	Geweld hoort nergens thuis	€ 27.950
• Begr 2022:	Aanvullend maatsch. krediet Omgevingswet/-visie	€ 150.000
• MT 09-2021:	Beheerder MFA Borchkwartier	€ 28.000

Voorgesteld bedrag sub 3: **€ 390.950**

Resumé: Totaal maximaal beslag bestemmen: € 1.645.696

De niet benutte middelen blijven beschikbaar in een reserve voor een nieuw (volgend) besluit ten aanzien van een eventuele tweede tranche.

Participatieverordening

Wij streven er naar dat burgerparticipatie, meer dan voorheen, een regulier onderdeel van het gemeentelijk handelen wordt. Door toepassing van burgerparticipatie willen wij, waar dat bij onze taak en rol past, de denkkraft en energie van onze inwoners zo goed mogelijk inzetten. Onze ambitie is vertaald naar een concept beleidsvisie. Eind 2021 zal de definitieve beleidsvisie en de bijbehorende Participatieverordening worden vastgesteld.

Gebiedsgericht werken

In de afgelopen periode hebben we aan de hand van pilots in drie kernen samen met inwoners ervaring opgedaan met gebiedsgericht werken. Uiteraard hebben we hierbij oog gehad voor de processen die in het verleden hebben gelopen en de inbreng van inwoners die reeds bekend is. De eerste ervaringen zijn in de tweede helft van 2021 geëvalueerd. Na een evaluevaluatie zal dit verder vormgegeven worden.

Actualisatie exploitatie 2021

Beheer gebouwen

Het aantal gebouwen in tijdelijk beheer is gestegen. Hierdoor is tevens sprake van een langere periode waarin deze gebouwen in beheer zijn. Dit leidt tot een incidenteel nadeel aan de lastenkant van € 77.000.

Dividenden

Door een lagere nettowinst van Enexis Holding over 2020 is er minder dividend uitgekeerd. Dit leidt tot een incidenteel nadeel aan de batenkant van € 82.000. Van de BNG Bank is over 2020 wat meer dividend uitgekeerd dan begroot. Dit leidt tot een incidenteel voordeel aan de batenkant van € 28.000. Per saldo resteert dan een nadeel op de begrote dividenden van € 54.000

Algemene uitkering

Verwerking Mei- en Septembercirculaire 2021

De meicirculaire 2021 geeft op totaalniveau een positieve bijstelling van € 1.848.000. De septembercirculaire geeft op totaalniveau een positieve bijstelling van € 748.000. Per saldo dus een voordeel van € 2.596.000. In dit voordeel zitten voor € 745.000 aan extra middelen die betrekking hebben op het sociaal domein. Normaal gesproken worden die middelen budgetneutraal opgenomen. Doordat er voor het sociaal domein voor de najaarsbrief 2021 en de begroting 2022 een realistische begroting is opgesteld met extra lasten tot gevolg vallen deze middelen nu vrij ten gunste van het resultaat. Daarmee zijn ze wel de dekking van de extra lasten binnen het sociaal domein. Conform de algemene stelregel zijn decentralisatie uitkeringen buiten het sociaal domein budgetneutraal verwerkt.

De bijstellingen bestaan op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

Wijzigingen uitkeringsfactor/-basis	€ 303.000
Taakmutaties	€ 824.000
Decentralisatie uitkeringen	€ 34.000
3D's (Participatie)	€ 19.000
Steunpakket COVID-19	€ 980.000
BTW compensatiefonds	€ 464.000
Bijstellingen voorgaande jaren	€ -28.000
Totaal	€ 2.596.000

De taakmutaties bestaan voor € 704.000 uit extra middelen voor de jeugdzorg m.b.t.

Aanpak problematiek jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdzorgproblematiek

Deze taakmutatie heeft als oogmerk dat gemeenten hiermee in staat worden gesteld om de consultatiefunctie ggz vorm te geven, wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek tegen te gaan en om verdringing van andere uitgaven bij gemeenten tegen te gaan.

Aanpak problematiek jeugdzorg: wachttijden specialistische jeugdzorg

Dit moet gemeenten in staat te stellen om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Btw-compensatiefonds

Het btw-compensatiefonds kent een budgetplafond. Zodra deze wordt overschreden gaat dit ten laste van de algemene uitkering, indien er ruimte over is wordt dit verdeeld over de gemeenten. Jaarlijks wordt gepubliceerd of, en zo ja, hoeveel ruimte er beschikbaar is onder het plafond. Over 2020 is gebleken dat gemeenten minder btw hebben gedeclareerd dan beschikbaar was in het compensatiefonds. Dit zorgt voor een positieve bijstelling van € 118.000. Voor 2021 wordt ook uitgegaan van ruimte onder het budgetplafond. Hiervoor is bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt van € 346.000

Steunpakket COVID-19

Daarnaast wordt voorgesteld om de financiële middelen die wij ontvangen vanuit het 'steunpakket COVID-19' toe te voegen aan de bestemmingsreserve.

Na de budget neutrale verwerking van deze wijziging resteert nog een positieve bijstelling van € 1.577.000 op de algemene dienst.

Vrijval resterend saldo schommelfonds

Jaarlijks is een bedrag gereserveerd voor het opvangen van schommelingen in de algemene uitkering. Nu de septembercirculaire is verwerkt kan het restant van het schommelfonds vrijvallen. Dit geeft een voordeel aan de lastenkant van € 250.000

Hoofdstuk 1 || Veiligheid

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Mijnbouwschade

Onze inspanningen waren in de afgelopen periode gericht op de gaswinning uit het Groningenveld, de zoutwinning door Nedmag in Veendam en de gaswinning Westerveld. Op dit gebied hebben wij nadrukkelijk de verbinding gelegd met de regio en zijn wij in gesprek met het ministerie. Daarnaast hebben wij gebruik gemaakt van de mogelijkheid om advies, zienswijze dan wel beroep in te stellen.

Hoofdstuk 2 || Verkeer en vervoer en waterstaat

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Doorfietsroute

In 2021 is met de tracékeuze ter hoogte van de Vriezerbrug er weer een stap gezet in de voltooiing van de doorfietsroute met de tracékeuze ter hoogte van de Vriezerbrug. Onderdeel hiervan is een door de Provincie aan te leggen tunnel onder de Vriezerweg in Tynaarlo. De uitvoering staat gepland in 2022.

Hoofdweg Eelde

Het proces om te komen tot een herinrichting van de Hoofdweg kent zijn geschiedenis vanaf gestart in 2017. In de zomer van 2021 is er, na een intensieve participatieperiode, een principe-uitspraak gedaan over de inrichting genomen. De Hoofdweg zal worden ingericht als Het wordt een 30 kilometerweg waarbij er op de weg gefietst zal worden wordt en waar de bus ook zijn route vindt. In 2021 wordt het ontwerp samen met de inwoners digitaal uitgewerkt en afgerond, zodat de uitvoering in 2022 kan starten.

Hoofdstuk 3 || Economie

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Ondernemersloket / Uitvoeringsprogramma EZ en Recreatie & Toerisme

De geplande fysieke ondernemersbijeenkomsten zijn tot op heden wegens de Coronacrisis niet doorgegaan. Wel hebben wij zoveel mogelijk digitaal en online deelgenomen aan vergaderingen en bijeenkomsten, om voor onze ondernemers zichtbaar, bereikbaar en ondersteunend te kunnen zijn. Informatie en/of verbeteringen die we tijdens digitale bijeenkomsten en contacten horen en die kunnen leiden tot een verbeterd ondernemersklimaat zijn verwerkt in de uitvoeringsagenda die wij dit najaar 2021 presenteren.

Regio Groningen-Assen (RGA)

Binnen dit regionale samenwerkingsverband heeft dit jaar naast voortzetting van de reguliere inzet binnen de vier pijlers economie, mobiliteit, wonen en ruimtelijke kwaliteitsversterking, het hoofddoel gelegen op het opstellen van de zogenoemde Verstedelijkingsstrategie. Dit lichten wij in hoofdstuk 8 nader toe.

Regionale samenwerking en overige ontwikkelingen op gebied van R&T

Naast de samenwerking in de RGA zijn wij actief betrokken bij het Recreatieschap Drenthe, De Hondsrug Global Geopark, Nationaal Park Drentsche Aa, Vitale Vakantieparken en ontwikkeling van het Zuidlaardermeer en omgeving.

Om onze regio stevig op de kaart te zetten werken wij samen met de gemeenten Assen en Noordenveld. Binnen de Kop van Drenthe laten we de toeristisch-recreatieve sector groeien door samen met toeristisch-recreatieve ondernemers onze verhalen zichtbaar en beleefbaar te maken. De eerste resultaten zijn reeds zichtbaar. Zo is er een beleefkaart voor volwassenen ontwikkeld met daarop de lokale verhalen, musea, landgoederen en de galerieën en ateliers en een Kom op Avontuurkaart voor kinderen. Eveneens is een bijdrage geleverd aan het door Marketing Drenthe uitgegeven VakantieDoeboek en is bijgedragen aan de Gravelroute Vrouw Lebbe. De succesvolle ontwikkeling en uitrol van GeoTour Kop van Drenthe heeft dit voorjaar plaatsgevonden. Specifiek voor de gemeente Tynaarlo worden momenteel tien wandelroutes gedigitaliseerd en op print uitgebracht.

Groningen Airport Eelde

Wij hebben een tweetal voorstellen voorbereid en inmiddels aan uw raad aangeboden met betrekking tot de te maken keuzes. Dit heeft enerzijds betrekking op onze rol en positie als aandeelhouder en anderzijds over de exploitatie van deze voor de hoofdinfrastructuur van Noord-Nederland belangrijke voorziening. Wij hebben bij het opstellen hiervan gekeken naar het veiligheidsaspect, maar vooral ook naar de mogelijke gevolgen van de keuzes voor onze inwoners en onze economie.

Glasvezel

Glasvezel wordt in onze buitengebieden en kleine kernen aangelegd door twee partijen, Glasvezel Buitenaf en Coöperatie Glasvezel Noord. Beide partijen ronden de aanleg hiervan in 2021 af. De aanleg wordt mede door subsidies van onze gemeente mogelijk gemaakt. De subsidieafwikkeling vindt begin 2022 plaats.

Bedrijventerreinen

Op de locatie Businesspark Ter Borch willen wij een hoogwaardig bedrijventerrein realiseren. Regelmatig wordt belangstelling getoond voor deze locatie. Wij zijn in gesprek met een aantal potentiële gegadigden maar merken dat initiatiefnemers vanwege de Coronacrisis voorzichtig zijn in het maken van investeringsbeslissingen. Voor de middenkavel van het bedrijvendeel is een grondverkoopovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar die een sport- en leisurecentrum wil realiseren. Vanwege de Coronacrisis zijn de verhuurgesprekken die de ontwikkelaar houdt met horeca- en leisureondernemers vertraagd. Dit heeft gevolgen voor de leveringsdatum van de grond. Vooralsnog geeft de ontwikkelaar aan voldoende vertrouwen te hebben in zijn concept. Het vooroverleg over de omgevingsvergunning is recentelijk afgerond. We wachten nu op een formele aanvraag.

Centrumplan Eelde

Op 22 juni 2021 heeft de raad besloten het bestemmingsplan voor de realisatie van appartementen aan de Hoofdweg 67 in combinatie met een particulier terrein op de hoek van de Hoofdweg en de Burg. Strubenweg niet ter inzage te leggen. Ons college is gevraagd in overleg te treden met de projectontwikkelaar en betrokkenen over de mogelijkheden om, binnen de bestaande ruimtelijke kaders (BKP en het niet onherroepelijk geworden bestemmingsplan uit 2013) aangevuld met een aantal andere door uw raad geformuleerde uitgangspunten, te komen tot een gedragen ontwikkeling van deze locatie. In een eerste gesprek heeft de ontwikkelaar (BPD) aangegeven zich te willen beraden op de ontstane situatie. Wij hebben bij de provincie geïnformeerd of het mogelijk niet inleveren van detailhandelruimte gevolgen heeft voor de verstrekte ISV-subsidie. De provincie heeft aangegeven dat, nu de financiële verantwoording al is afgerond, dit niet het geval is.

In de door RVG aangespannen procedure over de beëindiging van de samenwerking voor de planontwikkeling Centrum Eelde heeft het Gerechtshof Leeuwarden op 29 juni 2021 uitspraak gedaan en ons in het gelijk gesteld.

Centrumontwikkeling Zuidlaren

Op basis van de op 3 december 2019 vastgestelde ontwikkelrichting Centrumontwikkeling Zuidlaren is gestart met de voorbereiding van de daarbinnen te onderscheiden deelprojecten en acties. Twee bureaus hebben medio 2020 opdracht gekregen voor de uitwerking van de ontwikkelrichting.

Om tot een goede uitwerking van de ontwikkelrichting te komen zijn nog een aantal onderzoeken gedaan. Inmiddels zijn deze afgerond.

Voor de uitwerking van de voorzijde PBH, grote Brink en de openbare ruimte om en nabij de grote Brink is het daarnaast van essentieel belang dat duidelijkheid is over de mogelijkheden om te komen tot een gelijkwaardig speelveld voor supermarkten zodat dit toegevoegde waarde biedt aan het economisch functioneren van ons centrumgebied. Inmiddels zijn verschillende gesprekken gevoerd met partijen en deskundigen over de mogelijkheden en verwachten wij uw raad nog voor de behandeling van deze Najaarsbrief hierover te informeren en een voorstel voor te leggen. Nadat over dit punt besluitvorming heeft plaatsgevonden kan het ontwikkelplan voor de voorzijde PBH-locatie worden uitgewerkt. Ook kunnen de overige acties (o.a. plan voor de herinrichting van de openbare ruimte en stimuleringsmaatregelen) verder uitgewerkt en uitgevoerd worden.

Ook zal in die uitwerking het aanvragen van de subsidie bij de provincie Drenthe worden betrokken. De subsidie is onder andere bedoeld voor de herinrichting van de openbare ruimte. Hier is een investering voor nodig van ca. € 3.300.000. Om de provincie meer zekerheid te geven over daadwerkelijke realisatie wordt uw raad gevraagd hier bij de begroting 2022 krediet voor beschikbaar te stellen. De ontwikkelrichting en de door uw raad nog vast te stellen uitwerkingen daarvan gelden als uitgangspunten voor die herinrichting.

Actualisatie exploitatie 2021

Het restant van het co-financieringsbudget dat door ons voor toepassing van de oude Bedrijvenregeling door de provincie beschikbaar is gesteld is recent aan ons geretourneerd. Het betreft een bedrag van afgerond € 150.000. Omdat de afhandeling van de lopende aanvragen nog uitvoeringskosten vergt, heeft de provincie het daarvoor gereserveerde budget nog achter gehouden. Definitieve afrekening kan pas plaatsvinden als het SNN de eindafrekening van de aanvragen heeft afgerond. De laatste vaststelling vindt naar verwachting in 2024 plaats. Het betreft hier dus een tussenafrekening.

Hoofdstuk 4 || Onderwijs

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Zorgroute 0-12 jaar

Kinderopvang, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en gemeente hebben elkaar nodig om kinderen en gezinnen in Tynaarlo op het juiste moment de juiste ondersteuning te kunnen bieden. Vanuit de praktijk is in april gestart met het ontwikkelen van een samenwerkingsverband, de zogenaamde Zorgroute 0-12 jaar. Met deze samenwerking, waarmee wij in 2022 starten, beogen we een betere en efficiëntere ondersteuning van kinderen en gezinnen. We verwachten dat de samenwerking in deze keten uiteindelijk zal leiden tot minder verwijzingen naar de jeugdhulp. We hopen dat een kostenreductie in de jeugdhulp daarvan het resultaat is.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van een subsidieregeling voor peuteropvang voor alleenverdieners en ouders zonder inkomen. In 2020 is deze subsidie voor 70 peuters aangevraagd. De definitieve afrekening 2020 moet nog plaatsvinden.

In totaal gaan er in de gemeente Tynaarlo 487 peuters naar een voorschoolse voorziening. Dat is 96% van het totaal aantal peuters in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar in onze gemeente.

De jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar binnen Tynaarlo wordt uitgevoerd door ICARE. Zij geeft aan momenteel een geboortegolf te zien, de zogenaamde "coronababy's". Dit heeft mogelijk tot gevolg dat over 2,5 jaar meer peuters gebruik gaan maken van peuteropvang en onze subsidieregeling. Dat is echter mede afhankelijk van de economische situatie. Indien meer ouders geen baan hebben, zullen naar verwachting meer ouders gebruik maken van de subsidieregeling.

Accommodatiebeleid Onderwijs

De uitvoering van het vastgestelde accommodatiebeleid is in volle gang. CBS het Stroomdal is klaar en wordt na de zomervakantie in gebruik genomen. Na de herfstvakantie neemt CBS de Lichtkring zijn intrek in de tijdelijke huisvesting in het Harens Lyceum. De andere scholen volgen daarna en de planning en voorbereiding daarvan is gestart.

Onderwijshuisvesting

Het investeringsplan onderwijshuisvestingsprogramma 2022 wordt conform de verordening eind 2021 vastgesteld. Dit bevat de meest recente leerlingprognoses en de index over 2022. Met ingang van het nieuwe schooljaar 2021-2022 is de Schoollaan 18 tijdelijk in gebruik genomen door de scholen van Groote Veen in afwachting van verdere planvorming.

Pilot Taalhuis in het kader van aanpak laaggeletterdheid 18+

Het taalhuis heeft dit jaar, ondanks alle beperkingen door de Coronacrisis, toch de nodige deelnemers weten te bereiken. Aan het einde van het eerste kwartaal waren er 14 deelnemers en 12 vrijwilligers actief. Dit is wel een achteruitgang ten opzichte van 2020, toen er 22 deelnemers en 15 vrijwilligers actief waren. We hebben dit jaar door de coronacrisis weinig voortgang kunnen boeken bij het verbeteren van de deelname van autochtone Nederlanders.

Nationaal Programma Onderwijs 2021-2023

Het demissionaire kabinet heeft het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in het leven geroepen. Het programma is bedoeld om onderwijsvertragingen in te lopen en moet leerlingen ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en andere onderwijsgerelateerde gevolgen van de coronacrisis. Het leeuwendeel van het beschikbaar gestelde budget gaat naar scholen en instellingen. Het doel is om in samenwerking met scholen, kinderopvang, bibliotheken, jeugdgezondheidszorg en andere partijen activiteiten aan te bieden die de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak aanvullend moeten stimuleren. De rol van de gemeente is om te zorgen voor een lokale, integrale en meerjarige aanpak. In Tynaarlo zijn we gestart met de voorbereidingen hiervan. In overleg met het onderwijs komen we met een preventiemenu onder de noemer Tynaarlospijkertbij.nl, dat digitaal beschikbaar wordt gesteld. Wij stellen hiervoor een coördinator aan.

Hoofdstuk 5 || Sport, cultuur en recreatie

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Met de vaststelling van de begroting 2021 hebben we de taak op ons genomen om verder te werken aan een samenleving waarin inwoners de ruimte krijgen om mee te doen aan het maatschappelijk leven. Daarvoor zetten we in op contacten in de buurt, een actief verenigingsleven een mooie groene en verzorgde omgeving. Elkaar ontmoeten en omzien naar elkaar blijft daarbij onze prioriteit. Of het nu gaat om sport, cultuur, buurtactiviteiten en dorpsfeesten. Helaas heeft het Coronavirus ons met betrekking tot het ontmoeten en activiteiten ook het eerste half jaar grote beperkingen opgelegd.

ABC-beleid huisvesting welzijn/cultuur

We hebben nog geen mogelijkheden gehad om het 'beleid huisvesting welzijns- en cultuurinstellingen' te herzien. Met de verhuizing van de bibliotheek naar de Schoollaan eind dit jaar, verwachten we de pilot Cultuurhuis vorm te geven.

Frisse start

Mede met financiële steun van de provincie Drenthe hebben we een subsidieregeling onder de noemer Frisse Start ontwikkeld. Middels deze subsidieregeling streven wij ernaar om gezamenlijk met onze maatschappelijke partners het sociale leven een impuls te geven na de lockdown die was ingesteld als gevolg van COVID-19.

Een gezonde gemeente dankzij sport, spelen en bewegen

We gunnen onze inwoners dat zij gezond zijn en gezond ouder worden. We willen voorkomen dat inwoners een beroep moeten doen op (zwaardere) zorg. Zo houden we de zorgkosten beheersbaar. Sporten, spelen, bewegen en ontmoeten willen we daarom bereikbaar en aantrekkelijk maken voor alle inwoners. Zo stimuleren we gezond gedrag en versterken we de sociale verbanden. Onze buurtsportcoaches spelen daarbij een cruciale rol. Zij ondersteunen de lokale sportaanbieders en zorgen samen met hun netwerkpartners en inwoners voor een breed scala aan beweegactiviteiten voor kwetsbare en minder kwetsbare inwoners. Activiteiten die niet door de lokale sportaanbieders kunnen worden opgepakt. Ook leveren zij een belangrijke bijdrage aan het verbinden van onderwijs, sport en bewegen, buurt en zorg. Zo dragen zij gericht bij aan het terugdringen van de.

De participatieve aanpak zien we ook terug bij het speelruimtebeleid waarbij we samen met initiatiefnemers het aanbod van speelvoorzieningen op pijl houden. Hierbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij de wensen en behoeften van de doelgroep.

Jeu-de-boulesbaan

In samenwerking met de stichting Eelder woningbouw hebben de buurtsportcoaches en de adviseur gezonde leefstijl de jeu-de-boulesbaan bij het Elze van der Laanhuis nieuw leven ingeblazen. De baan wordt nu weer volop gebruikt door de bewoners en omwonenden. Niet alleen om te sporten en bewegen, maar ook als ontmoetingsplaats.

Balkongymnastiek

Sinds de start van de Coronacrisis verzorgen de buurtsportcoaches in samenwerking met de adviseur gezonde leefstijl, coronaproof beweegactiviteiten voor senioren. Het inmiddels befaamde 'beweegkwartier' wordt op een groeiend aantal locaties georganiseerd en kan op veel enthousiasme van de bewoners rekenen.

Speelruimtebeleid

De participatieve aanpak van het speelruimtebeleid wordt zeer gewaardeerd door initiatiefnemers en buurtbewoners. Aan het eind van het derde kwartaal van 2021 zijn vier speelplekken op diverse locaties in de gemeente op deze wijze aangepakt. Bijzonder om te noemen zijn de volgende projecten:

- Naast de gemeentelijke bijdrage heeft stichting Woonborg een financiële bijdrage geleverd aan de speeltoestellen voor de speelplek Zuurveld in Zuidlaren. De initiatiefnemers uit de buurt hebben samen met de consultant wijkbeheer en leefbaarheid van Woonborg een feestelijke buitenspeeldag georganiseerd om de speelplek officieel te openen. De buurtsportcoaches hebben daarbij op een aansprekende manier aandacht besteed aan een gezonde leefstijl door het uitdelen van fruit en bidons met water en het geven van informatie.
- De speelplek in Yde is eveneens tot stand gekomen door financiële bijdrage van de oudervereniging en een sponsor uit het dorp.
- In Donderen is met hulp van team wijkbeheer, de belangenvereniging en omwonenden een speelplek toegankelijk gemaakt voor een jonge buurtbewoner in een rolstoel, door enkele simpele aanpassingen in de openbare ruimte.

NK-stoepranden

In samenwerking met Jantje Beton organiseren de buurtsportcoaches het NK-stoepranden om buitenspelen voor jong en oud te stimuleren. In de zomervakantie zijn op diverse plaatsen in de gemeente voorrondes georganiseerd. De winnaars verdienen een ticket voor de landelijke finale.

De Cultuurkeet

De cultuurcoaches gaan op pad met de Cultuurkeet en initiëren en verzorgen samen met de lokale (culturele) omgeving 'Keet in de buurt'. In deze laagdrempelige voorziening kunnen inwoners terecht voor een (culturele) activiteit, een gesprek met de wijkagent of een kop koffie.

Sportvoorzieningen

Zoals door de gemeenteraad is bepaald bij de bespreking van de perspectievennota 2022, heeft het college in de vergadering van oktober j.l. een meerjarig investeringsoverzicht sportvoorzieningen ter vaststelling voorgelegd.

Op tenniscomplex TV De Marsch zijn twee padelbanen aangelegd. Deze zijn in augustus in gebruik genomen.

Ook is de verbetering van de sportvelden van voetbalvereniging FC Zuidlaren opgepakt. In het kader van de verdergaande privatisering is dit jaar het voetbalclubgebouw De Wenackers overgedragen aan de voetbalvereniging.

Wij hebben de Antea groep ingeschakeld om ons bij te staan in de verdere aanpak van de gebouwklasten van het aan de Stichting SAS overgedragen gebouw van voetbalvereniging VAKO.

Groene dorpen en een Vitaal platteland/ Natuur & Landschap

Onder de noemer van Natuurinclusieve landbouw / Kringloop landbouw zijn we in het kader van de thema's duurzaamheid en biodiversiteit in overleg met onder andere Boermarkte Zeijen over het initiatief 'Circulaire Markeplan Zeijen'. Dit heeft inmiddels geleid tot een eerste deelproject waaraan op dit moment uitvoering wordt gegeven. Wij verwachten dat binnenkort meer deelprojecten zullen volgen.

Het afgelopen voorjaar is het 'Omgevingsplan V Zeijen fase 1' van Stichting Zeijerwiek gereedgekomen. Drie nieuwe projecten zijn inmiddels in uitvoering, te weten het project 'Boerenerven Zeegse fase 2 - Landschapsimpuls Zeegse', 'Landschapsherstelplan Zuideinde Eelde-Paterswolde' en het 'Landschapsherstelplan Donderen fase 1 herstel boerenerven'.

Met stichting Het Drentse Landschap als initiatiefnemer is het Hunze(deel)project 'Noordma', tussen het Zuidlaardermeer en Tusschenwater in voorbereiding. Hier ligt met name een natuur- en wateropgave vanuit het provinciale Programma Natuurlijk Platteland. Vanuit dit programma en met éézelfde opgave zijn in het Drentsche Aa gebied o.a. de deelgebieden Polder Oosterland-Lappenvoort, Roodzanden en het Zeegserloopje in voorbereiding. Waterschap Hunze en Aa's heeft vanuit de Kaderrichtlijn Water het project 'Natuurvriendelijke oevers Noord-Willemskanaal' inmiddels voorbereid. Uitvoering van deze projecten start naar verwachting vanaf 2022. Aan bovengenoemd programma worden door de Provincie de komende drie jaar nog extra natuurherstelmaatregelen toegevoegd die onderdeel zijn van de structurele aanpak stikstof (Programma Natuur) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Dit jaar zijn ook bijdragen geleverd aan de bescherming van de weidevogels en aan het project 'Bloemrijke akkers 2021' van Agrarische Natuur Drenthe. Op dit moment zijn op basis van (burger)initiatieven vanuit de streek nieuwe landschapsprojecten in voorbereiding en waar wij binnenkort over besluiten en vervolgens de uitvoering kan starten.

Hoofdstuk 6 || Sociaal domein

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

In Tynaarlo vinden we het belangrijk dat iedereen kan meedoen. Dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten en oog hebben voor elkaar. We willen dat eenieder de regie neemt op zijn of haar eigen leven, al dan niet met ondersteuning van de eigen omgeving. En waar iemand het niet zelf kan, zorgen we voor een (tijdelijk) vangnet.

Kadernota Sociaal Domein 'De kunst van het samen leven'

In juli jl. is de kadernota Sociaal Domein vastgesteld. Deze nota vormt de basis voor het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2022. Dit werkdocument van het college voor 2022 bieden wij uiterlijk november 2021 ter informatie aan de gemeenteraad aan.

Inmiddels hebben we een start gemaakt met de geautomatiseerde monitoring van zorgtoekenning op basis van de Wmo en de Jeugdwet en de daarmee gemoeide inzet van middelen. In de raads werkgroep Sociaal Domein is een demo van het dashboard op basis van een aantal indicatoren gepresenteerd. Deze bouwen we verder uit met indicatoren waarmee we beleidsmaatregelen kunnen monitoren.

Pilot inburgering

In de pilot nieuwe wet inburgering wordt de vraag en behoefte naar ondersteuning en begeleiding van de zogenaamde ondertussengroep (statushouders die al in onze gemeente wonen) actief opgepakt. Inmiddels hebben de regievoerders contact met 134 personen. De werkzaamheden van de regievoerders worden bemoeilijkt door de Coronacrisis en gebrek aan digitale vaardigheden en taalvaardigheid bij de leden van de ondertussengroep. Bovendien is de ketensamenwerking nog onvoldoende om hulpvragen die onze regievoerders tegenkomen, over te dragen en tot uitvoering te brengen. Dit heeft tot gevolg dat de belasting van de sociale teams toeneemt en die zijn hier nu nog niet op voorbereid. We willen de pilot graag continueren in 2022, omdat blijkt dat anderhalf jaar tekort is om een groep mensen met deze omvang goed te kunnen begeleiden naar een betere integratie en participatie.

Nieuwe wet inburgering

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe wet inburgering in werking. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang. Middels de pilot met de ondertussengroep zijn we al gestart met het opdoen van ervaring met uitvoeringsregels van de nieuwe wet. Het Rijk stelt voor de uitvoering van de wet middelen beschikbaar. We gaan dit vertalen in een plan van aanpak en een begroting, deze baseren we mede op de ervaringen die we tot nu toe in de pilot hebben opgedaan.

Huisvesting statushouders

De taakstelling voor de gemeente voor huisvesting van statushouders is hoog dit jaar en het aanbod c.q. mutaties van woningen relatief laag. We oriënteren ons daarom op alternatieve mogelijkheden om statushouders te huisvesten zoals we dat ook voor spoedzoekers doen. Tevens zoeken we de samenwerking met andere gemeenten.

Voor het aanbod van woningen voor alleenstaande statushouders is klein, waardoor de wachttijd voor hen oploopt. Zij verblijven daarom onnodig langer in het AZC.

Jeugdsozen

In juli hebben wij de uitvoeringsregeling 'Ondersteuning huurkosten jeugdsoosaccommodaties' vastgesteld. Hiermee hebben wij uitvoering gegeven aan de motie van de gemeenteraad. Inwoners kunnen een beroep doen op deze regeling voor de start of continuering van een jeugdsoos in hun dorp.

Programma geweld hoort nergens thuis.

Met betrekking tot het voorkomen van geweld hebben we net als de andere gemeenten in Drenthe een zelfscan uitgevoerd. Op basis van de resultaten van de scan wordt voor het eind van dit jaar een lokaal plan van aanpak opgesteld. Daarin wordt een relatie gelegd met het regionale uitvoeringsprogramma, waaraan Tynaarlo zich heeft gecommitteerd.

Veilig Thuis Drenthe (VTD)

We blijven alert op de ontwikkelingen bij VTD, waarmee we op een constructieve manier in gesprek zijn. Inmiddels is er consensus over het feit dat er beter samengewerkt moet gaan worden tussen VTD en het lokale veld. In de uitvoering wordt hieraan gewerkt.

Inkoop welzijnsactiviteiten

Het welzijnswerk wordt met ingang van 1 mei 2021 uitgevoerd door Neie Naober, onderdeel van de Tintengroep. In de aanbesteding van welzijnstaken zijn het beheer en exploitatie van de dorpshuizen en de belbus niet meegenomen. In de overgang van de uitvoering naar de Neie Naober zijn Trias en de gemeente overeengekomen dat voor de continuering voor de gebruikers van de dorpshuizen en de belbus, Trias tot 1 januari 2023 het beheer en de exploitatie van de dorpshuizen en de belbus Zuidlaren/Vries uitvoert. Daarvoor is middels een subsidieovereenkomst een subsidie ter beschikking gesteld.

In september jl. heeft Trias aangegeven de uitvoering tot uiterlijk 1 januari 2022 uit te willen voeren. Het college beraadt zich op de gevolgen van dit besluit en probeert de nadelige gevolgen voor gebruik en gebruikers zoveel mogelijk te beperken.

Adviesraad Sociaal Domein

Wij ronden momenteel de voorbereidingen voor het oprichten van een adviesraad Sociaal Domein af. Eén van onze specifieke uitwerkingsrichtingen die wij dit najaar oppakken is het onderbrengen van de VN-raad in deze adviesraad. We streven er naar om een vertegenwoordiger van zowel het VN-panel als #JongTynaarlo zitting te laten nemen in deze adviesraad.

De aanloop

Met De aanloop was een voorziening in Zuidlaren beoogd voor ouderen met dementie. Deze voorziening zou dagbesteding bieden en daarmee zouden mantelzorgers worden ontlast. Mede door de coronacrisis is het plan niet doorgezet door de initiatiefnemers terwijl het wel een voorziening blijkt te zijn waar behoefte aan is. Wij proberen weer in contact te komen met de initiatiefnemers en te verkennen of een gemeentelijke subsidie kan bijdragen aan het opzetten van een dergelijke voorziening.

Preventiefonds

Er is een uitvoeringsregeling opgesteld. Het doel van de regeling is nieuwe initiatieven te stimuleren die aanvullend zijn op het reguliere aanbod van hulp en ondersteuning. Het fonds richt zich daarbij op het stimuleren van laagdrempelige preventieve en kortdurende activiteiten, zodanig dat kwetsbare inwoners minder (of helemaal geen) gebruik hoeven te maken van professionele hulp of ondersteuning vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning, Jeugdwet, Participatiewet, Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg. Plaats de Wereld heeft in 2021 hiertoe een subsidie ontvangen.

Actualisatie exploitatie 2021

Werk, inkomen en meedoen

Onder de Participatiewet vallen de bijstandsverlening, re-integratie van werkzoekenden en de sociale werkvoorziening. Deze taken worden voor de gemeente uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Werkplein Drentsche Aa (WPDA). Op grond van de 1^e bestuursrapportage van de WPDA kan een positieve bijstelling van per saldo € 171.000 verwacht worden (zie monitor Sociaal Domein). Dit voordeel is het saldo van enerzijds een voordeel van in totaal € 328.000 door met name lagere uitgaven op de uitvoering van het re-integratie (doordat door het langer duren van de Coronacrisis de inhaalslag hier later dan gepland op gang is gekomen) en een voordeel op de verstrekkingen op de bijstandsuitkeringen. En anderzijds een nadeel van in totaal € 157.000, met name door de actualisatie van de verdeelsleutel waarmee de bedrijfsvoeringskosten en de opbrengsten en detacheringskosten van het samenwerkingsverband verdeeld worden over de deelnemende gemeenten.

Realisatie maatregelenpakket

Hoewel een aantal onderdelen van het Maatregelenpakket hun vruchten af beginnen te werpen in de vorm van het voorkomen van meerkosten zijn niet alle maatregelen volledig uitgevoerd of geëffectueerd. Vanaf 2021 verwachten we 460.000 van het maatregelenpakket structureel te realiseren. In de monitor Sociaal Domein (zie bijlage) duiden we de verhouding tussen de verkregen rijksmiddelen en de kosten die gemaakt worden voor Jeugd en WMO. De behaalde resultaten op de inspanningen worden deels teniet gedaan door verdere marktontwikkeling (lees groei van hulpvraag) maar ook door onontkoombare en onvoorziene uitgaven. Indicaties voor Jeugd, door externe verwijzers (o.a. GI's, en huisartsen), die ca. 60 % van onze cliënten betreft hebben vaak betrekking op dure en langdurige behandelingen. Om een indruk te geven; 3 cliënten leiden in 2021 tot een onvoorziene last van bijna 0,5 miljoen euro. Ook de vestiging van instellingen als het Samenhuis in Zuidlaren leiden tot het betalen van zorgkosten voor cliënten die niet afkomstig zijn uit onze gemeente, waarvoor we zelf geen indicatie afgeven maar waarbij de kosten wel ten laste van de gemeente Tynaarlo worden gebracht.

Zoals in de inleiding aangegeven stoppen we met het maatregelenpakket en starten we met een nieuw project om de uitgaven binnen het sociaal domein te beperken. Dit project moet vanaf 2023 structureel 1,655 miljoen opleveren.

Woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet regelt welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de jeugdhulp. Op 1 januari 2022 treedt de Wet wijziging woonplaatsbeginsel in werking. Vanaf dat moment is niet langer de gezagsrelatie van belang bij de bepaling van het woonplaatsbeginsel (zoals in het huidige woonplaatsbeginsel), maar het woonadres van de jeugdige. Bij jeugdigen die in een instelling verblijven is de gemeente waar de jeugdige verbleef voordat hij of zij werd opgenomen financieel verantwoordelijk. Vóór 1 januari 2022 moet de zittende populatie op basis van de nieuwe criteria herbeoordeeld worden en de administratieve verhuizing plaatsvinden. De prognose op basis van CBS-cijfers is dat Tynaarlo een nadeel-gemeente is: er verhuizen administratief meer jeugdigen (met duurdere zorgvormen) naar Tynaarlo toe dan dat we jeugdigen overdragen naar andere gemeenten. In 2022 en 2023 worden we hier financieel gecompenseerd. Overigens betreft dit een prognose. Pas na de administratieve verhuizingen weten we precies om hoeveel jeugdigen het gaat en welke kosten daarmee gemoeid zijn.

POH Jeugd

Toen wij startten met de uitrol van de Praktijkondersteuner Huisarts (POH) Jeugd was de ambitie om 70% van de huisartsenpraktijken te bedienen. Inmiddels werken 11 van de 12 praktijken met een POH Jeugd en is het team van POH'ers jeugd uitgebreid van 2 naar 5 medewerkers. Met de 12^e praktijk proberen wij in 2021 nog sluitende samenwerkingsafspraken te maken. Er is in de begroting een structureel budget van € 60.000 beschikbaar voor inhuur van praktijk-ondersteuners huisartsen. Deze kosten worden reeds gedekt uit het reguliere personeelsbudget. Het structurele budget voor inhuur praktijkondersteuners kan derhalve komen te vervallen.

Inkoop Jeugd

In 2021 is de inkoop van Jeugdbescherming en Jeugdreclassering voor 2022-2025 afgerond. We sluiten contracten af met de drie Gecertificeerde Instellingen die werkzaam zijn in onze regio. Op dit moment loopt de aanbesteding voor Pleegzorg, welke moet resulteren in nieuwe contracten per 1-1-2022.

NMD samenwerking en professionalisering

In 2014 is de samenwerking van de vijf gemeenten in NMD (Noord-Midden Drenthe)-verband begonnen als een vrijblijvend samenwerkingsverband met de inkoop van Wmo-ondersteuning. Door deze samenwerking konden we kennis en kunde vanuit de vijf gemeenten bundelen op een voor iedere afzonderlijke gemeente volkomen nieuw werkterrein. Inmiddels zijn we 7 jaren verder en is de samenwerking een omvangrijke en structurele inkoop samenwerking incl. contractbeheer geworden. Jaarlijks worden NMD-breed ruim 10.000 inwoners ondersteund en/of behandeld vanuit de Jeugdwet en Wmo en worden bijna 500 inwoners in het werkgebied ondersteund met Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. In totaal gaat er bijna € 77 miljoen om in de samenwerking.

Gelet op de aantallen en de bedragen is het zeer gewenst om de samenwerking te professionaliseren en te bestendigen in een duurzame relatie tussen de vijf gemeenten met wederzijdse rechten en plichten. De samenwerking maakt de afzonderlijke gemeenten sterker in de relatie met de zorgaanbieders. Tevens zijn we gezamenlijk minder kwetsbaar in de uitvoering dan wanneer Tynaarlo de inkoop en het contractbeheer zelfstandig zou moeten doen. Op de langere termijn verwachten we dat we door de geprofessionaliseerde samenwerking goedkoper kunnen werken en meer kwaliteit kunnen leveren.

Aan de professionalisering ligt een onderzoeksrapport ten grondslag. We bereiden de besluitvorming over de toekomstige rechtsvorm momenteel voor. Voor het eind van dit jaar wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Hoofdstuk 7 || Volksgezondheid en milieu

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Gezonde school; watertappunt

Door middel van een goede samenwerking tussen de vakleerkrachten bewegingsonderwijs en de buurtsportcoach zijn de afgelopen jaren op diverse scholen werkgroepen 'Gezonde School' ontstaan. Deze werkgroepen houden zich bezig met de gezondheidsthema's op school. Op het Oelebred in Tynaarlo is met inzet van de buurtsportcoach en door de toekenning van subsidie 'gezonde school' een watertappunt op het schoolplein gerealiseerd.

Programma duurzaamheid en monitoring

In oktober 2020 is het programma duurzaamheid 2020-2030 vastgesteld. Het was de formele start van het programma. Doelstelling van het programma is 49 % CO₂-reductie in 2030 en 100 % in 2050. Stapsgewijs werken we toe naar deze doelen. Het jaarlijks monitoren van resultaten en kengetallen en het tweejaarlijks evalueren helpt in het focussen op de gestelde doelen en projecten. Het programma kent vijf pijlers: hernieuwbare energie, woningen en gebouwen, mobiliteit, circulaire economie en natuur en milieu. De monitoring van resultaten organiseren we vanaf 2021 per pijler.

We hebben de mogelijkheden onderzocht om een Tynaarlose monitor te ontwikkelen. Daartoe hebben we inmiddels opdracht gegeven aan een adviesbureau, waarmee we in de tweede helft 2021 een monitor ontwikkelen. Daarnaast hebben we onderzocht hoe we met kennisinstellingen kunnen samenwerken. Dat is echter een intensief en kostbaarder traject. Mede daarom onderzoeken we de mogelijkheid om in Drents verband een monitor te ontwikkelen, waarbij kennisinstellingen voor verdieping op onderdelen ingezet kunnen worden.

Warmtetransitievisie

In het kader van Programma duurzaamheid en het klimaatakkoord werken we aan een Transitievisie Warmte. De Transitievisie Warmte wordt eind 2021 of begin 2022 ter vaststelling aan de raad aangeboden. Daarna volgt de uitvoering van de visie. Er een principe-afspraken gemaakt met de lokale energiecoöperatie Drentse Aa en het buurtteam de Fledders om dit najaar te starten met een gezamenlijk onderzoek naar de ontwikkeling van een wijkenergieplan voor de Fledders, te Vries. Het doel is om

samen met de bewoners in een co-creatie proces komen tot een gedragen plan, waarbij in kaart wordt gebracht welke mogelijkheden er zijn om te komen tot een wijk die energiezuinig is en op termijn CO2 neutraal. De gemeente ziet dit als kennis- en leertraject (piloottraject) waar we ons voordeel mee kunnen doen bij het daadwerkelijk opstellen van (wijk)uitvoeringsplannen die een vervolg zullen zijn op de Transitievisie Warmte.

Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)

'Haal de warmte in huis' is een campagne in Drenthe ter uitvoering van de landelijke Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) Regeling. De campagne is in 2020 gestart en is vanwege Corona verlengd tot eind 2021. Naast waardebonnen voor woningeigenaren, zijn lokale initiatieven actief met energieprojecten voor hun buurtbewoners. In het najaar vinden diverse activiteiten vanuit lokale initiatieven plaats.

RES

In de RES maken we afspraken welke energiemaatregelen we in onze regio nemen op het gebied van hernieuwbare energie, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag- en energie-infrastructuur. De ambities binnen onze pijler hernieuwbare energie hebben richting gegeven voor onze bijdrage in de RES. De gemeenteraad van Tynaarlo heeft op 8 juni 2021 de RES Drenthe 1.0 vastgesteld. Beleid voor de inpassing van hernieuwbare energieprojecten in gemeente Tynaarlo wordt nu ontwikkeld in de omgevingsvisie. Dit beleid wordt daarna verder uitgewerkt middels een participatief traject waarbij een burgerforum wordt betrokken.

Vriezerbrug Zuid

Er vindt een gemeentelijke voorverkenning plaats naar de mogelijke ontwikkelrichting op gemeentelijke gronden langs de A28 ter hoogte van Vriezerbrug-Zuid. Met deze verkenning wordt beoogd om de haalbaarheid en wenselijkheid van vier ontwikkelrichtingen nader te onderzoeken. Het onderzoek richt zich op de opties zonnevelden, bedrijventerrein of een combinatie ervan. De voorverkenning wordt in het najaar 2021 afgerond.

Hoofdstuk 8 || Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Ontwikkelingen en voortgang activiteiten

Regiovisie Groningen-Assen

In dit samenwerkingsverband is dit jaar (onder meer) hard gewerkt aan de totstandkoming van de zogenoemde Verstedelijkingsstrategie. Op 24 augustus jl. heeft het college hiermee ingestemd. De verstedelijkingsstrategie Regio Groningen-Assen biedt handvatten voor lokale en regionale uitwerkingen voor het toevoegen van woningbouw binnen de regio zonder dat dit in de plaats komt van onze eigen ruimtelijke visies (Omgevingsplan, concept-Omgevingsvisie) en andere gemeentelijke beleidsdocumenten. Ook zal de Verstedelijkingsstrategie in regionaal verband worden ingezet als richtinggevend document voor verdere uitwerking in uitvoeringsafspraken in het te sluiten verstedelijkingsakkoord tussen Rijk en regio.

Volkshuisvesting / Woonvisie

De ruimtelijke visie op onze gemeente wordt geactualiseerd via het project Omgevingsvisie (zie hierna). De actualisatie van de overige, niet-ruimtelijke, uitgangspunten voor woningbouw is gestart via actualisatie van onze Woonvisie. Op 29 juni jl. hebben wij via een raadsbijeenkomst de opzet en planning met uw raad besproken en heeft u kennis kunnen nemen van de toekomstvisies van de Stichting Eelder Woningbouw en Woonborg.

Bouwplaninitiatieven

Ook in de eerste helft van dit jaar zijn zeer veel bouwplannen en bouwplaninitiatieven binnengekomen. Zoals al eerder aangegeven leidt dit voor particuliere bouwplaninitiatieven tot een langere beoordelings-termijn dan voorheen.

Vrijkomende locaties maatschappelijk vastgoed

Voor de vrijkomende maatschappelijke locaties in Eelde-Paterswolde is door ons college in 2020 een ontwikkelrichting bepaald in het plan van aanpak "Vrijkomende locaties Maatschappelijk Vastgoed". We zijn inmiddels gestart met de locaties De Kooi en Bladergroenschool. Locatie De Kooi zal worden ingezet voor sociale woningbouw via de Stichting Eelder Woningbouw. Voor de Bladergroenschoollocatie voeren wij voor de lange termijn onder meer nadere verkoop / realisatiebesprekingen met de Stichting Knarrenhof. Voor de korte termijn wordt deze locatie ingezet voor huisvesting van asielzoekers door het COA.

De overige locaties worden voorlopig in afwachting van nadere beleidsafwegingen (o.a. op het gebied van onderwijshuisvesting) nog aangehouden.

Vries Zuid

Vries Zuid wordt een gemêleerde woonwijk met maximaal 75 woningen en ruimte voor specifieke woonwensen en verschillende doelgroepen. Helaas duurt de behandeling van de ingediende beroepschriften bij de Raad van State tegen het door uw raad vastgestelde bestemmingsplan langer dan wij (o.b.v. de termijnen van de Crisis- en Herstelwet) verwachtten. De eerste kavelverkoop en het bouwrijp maken lopen mede hierdoor één kwartaal vertraging op. Dit zal nu in 2022 starten.

Woningbouwontwikkeling Achterzijde PBH locatie

Uw raad heeft besluitvorming over het Stedenbouwkundig programma van Eisen uitgesteld. Na positieve besluitvorming wordt het vervolgtraject, het opstellen van het bestemmingsplan en het bijbehorende beeldkwaliteitsplan, middels een participatietraject, opgestart.

Woonwijk Ter Borch Uitgifte

In 2021 verwachtten wij 16 projectmatige en 10 particuliere kavels te verkopen en te leveren in Rietwijk Noord. Dit aantal hebben wij per 1 augustus reeds gerealiseerd. Aan de Beekjuffer zijn nog drie kavels verkocht. Wij verwachten dat in ieder geval twee van deze kavels dit jaar nog worden geleverd.

In juni zijn wij gestart met een volgende uitgifte van vijf kavels aan de Glanslibel en negen kavels aan de Smaragdlibel. Deze 14 particuliere kavels zijn allen in optie. Verkoop en levering van die kavels is voorzien in 2022.

Net voor de zomervakantie hebben wij met omwonenden vanuit de wijk die hiervoor de "Stichting Natuurbehoud Ecozone Eelderwolde" hebben opgericht, passende verkoopafspraken kunnen maken over de verkoop van de gronden van de Eco Zone Zuid in Ter Borch. Insteek van de verkoop is om het gebruik van de gronden als natuur te bestendigen.

Rietwijk Noord

De aanbesteding voor civieltechnische werkzaamheden (aanleg bruggen) in het eerste deel van de wijk heeft onlangs plaatsgevonden. Door de gewijzigde marktomstandigheden (gestegen prijzen) is het aanbestedingsresultaat circa € 350.000 hoger uitgevallen dan geraamd in de grondexploitatie. Ook bij de overige nog uit te voeren civieltechnische werkzaamheden verwachten wij een overschrijding ten opzichte van de ramingen. De daadwerkelijke kosten en noodzakelijkerwijs bij te stellen ramingen zullen worden verwerkt in de actualisatie van de grondexploitatie.

Entreegebied noord

De Raad van State heeft op 30 juni jl. uitspraak gedaan over de beroepen die zijn ingesteld tegen het raadsbesluit van 21 mei 2019 om het bestemmingsplan 'Supermarkt Ter Borch Eelderwolde' niet vast te stellen. In de uitspraak stelt de Raad van State dat het besluit onzorgvuldig is genomen en gebrekkig is geformuleerd. Het besluit is vernietigd en de gemeenteraad en het college is opgedragen binnen 26 weken een nieuw besluit te nemen met inachtneming van hetgeen is overwogen in de uitspraak. In een raadsbijeenkomst op 7 juli is besproken dat de komende periode uitgezocht wordt wat de verschillende scenario's voor het vervolg zijn en hoe kansrijk die scenario's zijn. Na de zomer worden de scenario's aan de raad voorgelegd en kunnen deze worden besproken opdat binnen de gestelde termijn besluitvorming kan plaatsvinden.

Entreegebied zuid

Voor het zuidelijk deel van het entreegebied zijn in het verleden contractuele afspraken gemaakt met een ontwikkelaar voor de realisatie van appartementen. De plannen zijn echter vanwege een gebrek aan belangstelling toentertijd niet tot uitvoering gebracht. De woningmarkt is inmiddels weer aangetrokken. Wij zijn daarom opnieuw met deze partij in overleg over een passende ontwikkeling in het entreegebied. De gesprekken zijn in een afrondende fase. Wij verwachten in 2021 duidelijkheid te krijgen op de vraag of deze onderhandelingen succesvol kunnen worden afgerond

Rietwijk Zuid kabels- en leidingen

In Rietwijk zuid (Grasjuffer, Waterjuffer, Vuurjuffer) en deels Keizerlibel konden tot nog toe de straten niet woonrijp worden gemaakt omdat de kabels en leidingen door de nutsbedrijven niet waren aangelegd conform de afspraken/tekeningen. Het – in eerste instantie zeer moeizaam verlopende – overleg met nutsbedrijven over het verleggen van de kabels is positief afgerond en daarna is gestart met de werkzaamheden. Inmiddels zijn alle kabels en leidingen, met uitzondering van de Keizerlibel, verlegd. Komend plantseizoen zullen de hagen en bomen worden geplant.

Keizerlibel

De woningen De Keizerlibel (1 t/m 23 oneven) zijn door bouwbedrijf Kooi, in afwijking van hetgeen in de koopovereenkomst is opgenomen, twee meter verder naar voren gebouwd. Als gevolg hiervan staat de inrichting van de openbare ruimte (o.a. parkeren) onder druk en hebben de bewoners aan de achterzijde geen twee meter waterstrook in eigendom. De mogelijke oplossingsrichtingen zijn onderzocht. Recentelijk is een voorstel aangeboden aan de eigenaren/bewoners. Wij gaan er vooralsnog vanuit dat we tot een minnelijke oplossing met alle partijen kunnen komen.

Japanse Duizendknoop

Wij hebben op 6 mei 2020 beleid vastgesteld over hoe we in de gemeente Tynaarlo deze plant willen beheren. Het beheer is gericht op het voorkomen van verdere verspreiding. Het volledig verwijderen van bepaalde soorten is niet haalbaar en is ook niet het doel van het beleid.

Ook in de woonwijk Ter Borch is deze plant gesignaleerd. Zowel voor de openbare ruimte als voor de nog te verkopen kavels geldt dat wij in de wijk regelmatig inspecteren. Daar waar nodig zullen wij de plant op gemeentegrond, conform bovenstaand beleid, maaien en afvoeren. Een kavelkoper heeft ons gedagvaard omdat hij heeft geconstateerd dat in de nabije omgeving van zijn kavel de plant voorkomt en hij daardoor mogelijk schade leidt. Wij hebben onze huisadvocaat, PlasBossinade, ingeschakeld om ons in deze zaak bij te staan.

Omgevingswet en Omgevingsvisie

De Omgevingswet treedt in werking op 1 juli 2022. Digitale systemen voor o.a. vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en ruimtelijke ordening (RO) worden aangepast en de werkprocessen uitgelijnd. Medewerkers worden opgeleid en getraind. Met partners in Drents verband wordt getest en geoefend om de VTH-systemen goed op elkaar aan te sluiten en het samenwerken in de keten goed in te regelen. Aan de gemeenteraad wordt in het eerste kwartaal van 2022 een aantal besluiten voorgelegd die nodig zijn om op 1 juli 2022 de VTH- en RO-taken voort te kunnen zetten onder de Omgevingswet.

Beleidsmatige keuzes op hoofdlijnen worden in de Omgevingsvisie gemaakt en later in Omgevingsplannen uitgewerkt en juridisch verankerd. De Omgevingsvisie kan naar verwachting in het voorjaar van 2022 aan de gemeenteraad ter vaststelling worden voorgelegd.

Omgevingsplannen vervangen de huidige bestemmingsplannen en/of beheerverordeningen. Voor het omzetten / opstellen daarvan geldt een periode van 7 jaar na invoering van de Omgevingswet, wat betekent dat alle Omgevingsplannen uiterlijk in 2029 gereed dienen te zijn. Een opzet van het plan van aanpak daarvan zullen wij uw raad bij de Perspectievennota van 2023 aanbieden.

Actualisatie exploitatie 2021

Uw raad is bij de centrumontwikkeling Zuidlaren akkoord gegaan met het voorstel om voorbereidings- en onderzoekskosten te activeren als immaterieel vaste activa. Voortschrijdend inzicht heeft ons geleerd dat niet al deze kosten onder de grondexploitatie kunnen worden geschaard. Een deel van deze kosten kunnen worden gedekt middels de reeds door de raad verstrekte kredieten, het restant leidt tot een incidenteel nadeel aan de lastenkant van € 499.000.

Aanvragen nieuw beleid

In dit hoofdstuk leggen wij de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid aan u voor die wij op willen nemen in de najaarsbrief 2021. In het licht van de (financiële) onzekerheden zijn wij reeds kritisch geweest met de voorstellen voor nieuw beleid die wij op willen nemen in de voorjaarsbrief. Dit heeft geleid tot onderstaand overzicht met voorstellen en de financiële consequenties daarvan.

Voorstel		2021	2022	2023	2024
1	Ondersteuning inwoners met psychische klachten	-66.000	-	-	-
1	Dekking: bestemmingsreserve corona	66.000	-	-	-
2	Aanschaf inspectiecamera riolering	-7.500	-	-	-
2	Dekking: voorziening riolering	7.500	-	-	-
3	Jeugdgezondheidszorg ICARE	-38.605	-47.455	-57.655	-65.855
	Totaal	-38.605	-47.455	-57.655	-65.855

Toelichtingen incidenteel nieuw beleid

1. Ondersteuning inwoners met psychische klachten

Een aantal huisartsen heeft aangegeven dat de wachtlijst bij de praktijkondersteuners huisartsen (POH GGZ) heel groot is. Deze toename van patiënten met psychische klachten is een gevolg van de coronapandemie. Dit budget is bestemd voor urenbreiding van de POH GGZ'ers voor een periode van zes maanden. Het beoogd resultaat is het voorkomen van verergering van de psychische problemen, het voorkomen van een beroep op zwaardere zorg en het terugdringen van het aantal patiënten op de wachtlijst.

2. Aanschaf inspectiecamera riolering

Voor het inspecteren van het riool maken wij o.a. gebruik van een inspectiecamera. De huidige camera heeft de geest gegeven en is aan vervanging toe. Het regelmatig huren van een dergelijke camera is duurder dan de aanschaf van een nieuwe camera.

3. Jeugdgezondheidszorg ICARE

Per abuis is een collegebesluit over de kosten voortkomend uit de jeugdgezondheidszorg 0 tot 4-jarigen niet op juiste wijze financieel in de begroting verwerkt. Middels dit voorstel wordt dit gecorrigeerd.

Aanpassingen in reserves en voorzieningen

Instellen bestemmingsreserve Bruisende kernen

Onder incidenteel nieuw beleid is in de begroting 2021 een bedrag van € 235.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de motie Bruisende kernen. Eerder in deze najaarsbrief is een toelichting gegeven over de bestedingen ten laste van dit budget. Op dit moment resteert nog een bedrag van € 132.617. In de verschillende hoofdkernen zijn concrete initiatieven ontwikkeld. Voor de uitvoering hiervan is jaarlijks geld nodig, daarom is het nodig om dit resterende budget om te zetten in een bestemmingsreserve. Wij stellen voor een bestemmingsreserve Bruisende kernen in te stellen en het resterende bedrag van het budget Motie bruisende kernen ad € 132.617 hier aan te doteren.

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
1	Jongerenraad Tynaarlo	€ 5.000	De gemeenteraad heeft eind 2017 een initiatiefvoorstel vanuit de raad aangenomen om onderzoek te doen op welke wijze jongerenparticipatie of een jongerenraad vorm kan krijgen. In 2018 is hier onderzoek naar gedaan. Vanaf de tweede helft 2018 is de gemeente met het jongerenwerk en een groepje jongeren gestart om gezamenlijk een jongerenraad op te zetten. Het aangevraagde budget betreft een werkbudget voor de jongerenraad.	Deze jongerenraad is actief en wordt begeleid door het jongerenwerk. De € 5.000 is bedoeld als werkbudget.	Ja	Jongerenraad is actief gebleven gedurende coronacrisis. Wegens het efficiënt gebruik maken van beschikbare voorzieningen is niet het gehele budget ingezet.	€ 4.123
2	Veiligheid - BOA's	€ 75.000	Met dit budget wordt effectieve en flexibele inzet van BOA's gerealiseerd om preventieve, signalerende en handhavende werkzaamheden uit te voeren. Hierbij gaat het om het terugdringen van overlast en criminaliteit, maar ook om de samenwerking met ketenpartners te verbeteren en uit te breiden.	Deze extra inzet die gedurende 2021 is gepleegd is grotendeels gedekt door de financiële ruimte die is ontstaan als gevolg van het vertrek van een medewerker. Hierdoor resteert € 65.000 van het beschikbaar gestelde budget.	Ja	Op deze manier behouden we continuïteit in de bedrijfsvoering. Met deze gelden kan een extra BOA worden ingehuurd, zodat het totaal vier blijft. Als we de gelden niet mee kunnen nemen, houden we drie BOA's over, wat inefficiënt is aangezien BOA's in paren werken i.v.m. de veiligheid.	€ 65.000
3	Vitaal platteland	€ 75.000	Dit budget wordt vooral ingezet als cofinanciering voor initiatieven en projecten van derden, zoals overheden, particulieren, (dorps)belangen en verenigingen. Projecten die zorgen voor een Vitaal Platteland door: • Behoud en versterking van	Projecten die hieronder gerealiseerd worden hebben het karakter dat ze vaak niet in 1 jaar afgerond worden, maar dat over verloop van een aantal jaren de realisatie tot stand komt. Dat heeft te maken met 'initiatieven van dorpsbelangen en externe partijen'. In 2021 zijn	Ja	De raad heeft in het najaar 2019 bij de begrotingbehandeling besloten het krediet toe te voegen aan de bestaande reserve project Vitaal Platteland. Op deze wijze blijven de middelen beschikbaar voor projecten in de komende jaren en hoeft	€ 75.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			de kwaliteit van het landschap; • Een goed en divers ingericht groen openbaar gebied; • Een positief effect te hebben op een houdbare flora en fauna (Biodiversiteit); • Versterking van burgerkracht en die de leefbaarheid en saamhorigheid in de dorpen vergroten.	bijdragen verstrekt aan o.a. de Bescherming van weidevogels, Bloemrijke akkers, Herstel Boerenerven Zeegse fase 2, Landschapsherstelplan Zuideinde Eelde-Paterswolde, Landschapsherstelplan Donderen fase 1 herstel boerenerven en Deelproject Boerenerven en Biodiversiteit als onderdeel van het Circulair Markeplan Zeijen.		niet ieder jaar bij de najaarsbrief als een project nog niet is afgerond gevraagd worden om middelen mee te nemen. Elk jaar wordt in de jaarrekening de hoogte en gebruik van de reserve verantwoord.	
4	Regionale Energie Strategie (RES)	€ 40.000	De inzet van de Regionale Energie Strategie (RES) is nodig om overeenstemming te bereiken tussen Rijk en regio's over de inzet voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking en duurzame warmteverdeling in onze regio. De inzet bestaat ook uit middelen om onderzoeken uit te kunnen voeren naar bijvoorbeeld de energiepotentie, woningvoorraad, vormen van grootschalige duurzame energie. Ook de afstemming met de inwoners vinden we belangrijk en voor dat proces zijn ook kosten geraamd. Omdat het een nieuw traject is hebben we de kosten geraamd als indicatie voor de komende periode.	In 2021 is gewerkt aan de RES 1.0 en thans vindt de organisatie richting RES 2.0 plaats. In provinciaal verband zijn projecten voor grote daken voorbereid en gestart bij onder meer agariërs. De hoofdlijnen van het beleid voor hernieuwbare energie krijgen een plek in de Omgevingsvisie. Uitwerking van beleid voor hernieuwbare energie vindt samen met een burgerforum plaats.	Ja	De kosten in 2021 kunnen nog gedekt worden door meegenomen gelden uit 2020. We verwachten dat het budget van € 40.000 uit 2021 nog niet gebruikt wordt. We willen dat meenemen om uitgaven in 2022 te kunnen doen.	€ 40.000
5	Kwaliteitscriteria VTH	€ 15.000	Er zijn extra wettelijke eisen gesteld aan gemeentelijke	Er is een presentatie gehouden voor PSA-	Ja	De uitvoering van de nu ingezette acties komt (al dan	€ 6.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>organisaties bij de uitvoering van de VTH-taken. Deze eisen hebben betrekking op kwaliteit en kwantiteit. Gemeenten hebben feitelijk de keus om zelf te voldoen aan de eisen, of in samenwerking met andere gemeenten de VTH-taken onder te brengen bij een omgevingsdienst (zoals de RUD). De SDA+N gemeenten hebben besloten om de basistaken bij de RUD te beleggen. We schaffen een programma aan om inzichtelijk te maken en houden waar de organisaties wel of nog niet voldoen aan de eisen. Daarnaast doen we een 0-meting.</p>	<p>medewerkers over het kwaliteitssysteem. Er is een handleiding opgesteld voor het maken van een rapportage. Het Noord-Drentse overleg is weer opgepakt en er is gestart met actualisatie van het VTH-beleid. Ook is geïnventariseerd welke organisaties nog een inventarisatieronde moet doorlopen.</p>		<p>niet volledig) in 2022, het budget dat in 2022 hiervoor beschikbaar wordt gesteld is niet toereikend.</p>	
6	Amendement: Rentepercentage GKB	€ 12.500	<p>Bij de behandeling van de perspectievennota 2019 is een amendement aangenomen waarbij als beslispunt is toegevoegd dat voor 2 jaar een budget van € 12.500 beschikbaar wordt gesteld voor het verlagen van het rentepercentage van de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) naar maximaal 5% voor de mensen die een inkomen hebben van maximaal 120% van de bijstandsnorm.</p>	<p>Evaluatie hiervan moet nog plaatsvinden en op basis van de resultaten wordt dit eventueel meegenomen in de aanbesteding schuldhelpverlening.</p>	Ja	<p>Wegens externe ontwikkelingen vindt de aanbesteding pas in 2022 plaats.</p>	€ 10.300
7	Subsidie De Buitenplaats	€ 50.000	<p>Museum de Buitenplaats is aangemerkt door de provincie als een museum met regionale status. Het</p>	<p>Subsidie is verstrekt.</p>	Nee		

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>museum draagt bij aan de promotie van Drenthe, gemeente Tynaarlo en heeft daarmee ook relatie met recreatie en toerisme. Wij willen meedoen met de provincie die hiervoor middelen beschikbaar stelt. Het museum stelt nu een visie op waarin beschreven wordt op welke manier ze een bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijke doelen (aansluiten op veld van vrijwilligers, betrekken dorp en centrum bij activiteiten, inzet van mensen in kader van meedoen en activeren).</p>				
8	Meerjarig duurzaamheidsplan gemeentelijke gebouwen	€ 215.633	<p>Nederland en daarmee ook gemeenten hebben een verduurzamingsopgave. Deze opgave is vastgelegd in verschillende wet- en regelgeving. Denk hierbij aan het activiteitenbesluit, het klimaatakkoord en het verhoging van de normen in het bouwbesluit. Hiertoe hebben wij een 'Meerjaren duurzaamheidsplan gemeentelijke gebouwen 2021-2040' opgesteld. In dit plan is uitgeschreven hoe we per jaar de gemeentelijk gebouwen (verder) willen verduurzamen. Jaarlijks wordt een afweging gemaakt welke plannen we uit willen voeren. In het eerste jaar wordt gestart met het</p>	De vervanging door LED-verlichting heeft in 2021 zijn beslag gekregen.	Nee		

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			vervangen van lampen voor LED-verlichting. Voor deze investeringen zijn middelen beschikbaar in de reserve 'Duurzaamheid gebouwen'.				
9	Maatregelen COVID-19 t.b.v. verkiezingen	€ 100.000	In 2021 vinden de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaats. Tijdens deze verkiezingen zullen de stembureaus moeten voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld door het Rijk in het kader van COVID-19. Dit betekent dat we extra uitgaven moeten doen die niet binnen het bestaande verkiezingsbudget opgevangen kunnen worden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan toegankelijkheidsmaatregelen, extra inzet, tenten en ontsmettingsmiddelen. De huidige inschattingen zijn dat de extra kosten € 100.000 bedragen.	Verkiezingen zijn georganiseerd met inachtneming van de coronamaatregelen, zoals vastgelegd in de Tijdelijke wet Verkiezingen covid-19.	Ja	Het is nog onzeker of de aankomende verkiezingen weer coronaproof georganiseerd moeten worden en welke maatregelen dan gelden en welke kosten dit met zich meebrengt. Voorstel is dit toe te voegen aan de bestemmingsreserve Verkiezingen.	€ 13.630
10	Toezicht brandveiligheid bestaande bouw	€ 50.000	Het is de afgelopen jaren gebleken dat de bouwtoezichtwerkzaamheden en het toezicht op de brandveiligheid voor de bestaande bouw aanvullende aandacht vraagt. Veiligheid is door het college als een essentieel onderwerp aangeduid. Op dit moment is de verwachting dat een deel van het bouwtoezicht vanaf 2022 in	Een medewerker van de gemeente heeft deze taak op zich genomen. Het budget is vervolgens gebruikt om zijn reguliere functie tijdelijk in te vullen. Door COVID-19 zijn inspecties lange tijd stilgelegd. Toen het uiteindelijk weer mogelijk werd, zijn deze weer opgestart en uitgevoerd.	Nee		

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			de private sector wordt uitgevoerd. Meer duidelijkheid daarover zal het komende jaar ontstaan. We vragen daarom nu voor één jaar budget om ondersteuning voor toezicht brandveiligheid uit te voeren.				
11	Subsidie glasvezel	€ 90.000	Door de gemeenteraad is begin 2019 budget beschikbaar gesteld voor de aanleg van glasvezel. Een deel van dit budget, zijnde € 90.000 is beschikbaar gesteld voor een aanvullende subsidie om de legeskosten te vergoeden. De subsidieafwikkeling en de uitkering van de subsidiegelden voor de legeskosten worden niet meer verwacht in 2020, maar begin 2021. Conform de financiële verordening mogen middelen maximaal 1 jaar meegenomen worden. Omdat dit voorstel buiten de termijnen van 1 jaar valt is dit budget vrijgevallen bij de najaarsbrief 2020 en wordt het opnieuw ter beschikking stellen van dit budget in de begroting 2021 ter besluitvorming voorgelegd.	Glasvezel Buitenaf BV is in 2021 gereed met de aanleg in onze gemeente. De aanvullende subsidie is inmiddels bepaald en wordt uitgekeerd. Het gaat om een bedrag van € 47.012. Van het beschikbaar gestelde bedrag van € 90.000 resteert daarmee € 42.988.	Nee		
12	Juridische kosten mijnbouw	€ 25.000	In verband met lopende en verwachte (beroeps)procedures inzake winningsplannen, schaderegelingen etc. is aanvullende juridische	De beroepsprocedure Westerveld is in 2021 naar verwachting nog niet afgerond. Er is in juli beroep ingesteld bij de Rechtbank in verband met de zoutwinning	Ja	Een deel van de lopende beroepsprocedures worden naar verwachting niet in 2021 afgerond. Aanvullend zorgen recente koerswijzigingen bij het IMG	€ 20.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>advisering noodzakelijk, hiervoor is incidenteel budget beschikbaar. Een aantal zaken en ontwikkelingen vindt later plaats dan gedacht ten tijde van de extra budgetaanvraag. Zo start najaar 2020 / begin 2021 een beroepsprocedure i.v.m. het winningsplan Nedmag (zout). Het ligt in de rede dat wij als gemeente daarin meedoen. Ook verwachten wij dat de NAM binnenkort strategische keuzes gaat maken rondom gaswinning in deze regio die juridische ondersteuning om deze keuzes te beoordelen etc. noodzakelijk maakt. Ontwikkelingen rondom schadeafhandeling en gelijke rechtsbedeling voor burgers blijft ook een zorgpunt, inhoudelijke juridische bijstand noodzakelijk i.v.m. onderzoek naar de mogelijkheden ligt hierin in de lijn der verwachtingen. Conform de financiële verordening mogen middelen maximaal 1 jaar meegenomen worden. Omdat dit voorstel buiten de termijnen van 1 jaar valt is dit budget vrijgevalen bij de najaarsbrief 2020 en wordt het opnieuw ter beschikking stellen van dit budget in de</p>	<p>Nedmag. Behandeling van het beroep zal naar verwachting medio 2022 plaatsvinden. Recente koerswijzigingen bij IMG in wijze van schadeboordeling en nadere advisering over schade afhandeling en gelijke rechtsbedeling maakt het noodzakelijk het overblijvende budget van 2021 mee te nemen naar 2022.</p>		<p>in wijze van schadeboordeling en nadere advisering over schadeafhandeling en gelijke rechtsbedeling ervoor dat extra inzet wordt gepleegd in 2022.</p>	

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			begroting 2021 ter besluitvorming voorgelegd.				
13	Verplaatsing waterscouts	€ 90.000	De gemeenteraad heeft in 2017 budget beschikbaar gesteld voor herinrichting van het gebied rondom het surfstrand aan het Zuidlaardermeer naar aanleiding van initiatieven van Waterscouting Nicolaasgroep en Het Drents Landschap. Het proces om te komen tot een herinrichting bestaat uit verschillende acties die over meerdere jaren plaatsvinden. Al bij de aanvraag van het budget was duidelijk dat dit een meerjarig proces zou zijn. Voor de herinrichting moet een planologische procedure worden doorlopen en kosten worden gemaakt voor herinrichting van het terrein. Conform de financiële verordening mogen middelen maximaal 1 jaar meegenomen worden. Omdat dit voorstel buiten de termijnen van 1 jaar valt is dit budget vrijgevalen bij de najaarsbrief 2020 en wordt het opnieuw ter beschikking stellen van dit budget in de begroting 2021 ter besluitvorming voorgelegd.	Sinds eind 2020 ligt de koopovereenkomst ter ondertekening bij de waterscouts. Pas na ondertekening wordt de benodigde planprocedure opgestart. Het budget wordt ingezet om de ruimtelijke procedure op te starten en een bouwrijpe kavel op te leveren aan de waterscouts.	Ja	Door het achterblijven van ondertekening van de koopovereenkomst zijn verdere stappen achterwege gebleven. We verwachten de acties, waaronder het opstarten van de bestemmingsplanprocedure en het herinrichten van het gebied, spoedig weer te kunnen vervolgen.	€ 90.000
14	Motie bruisende kernen	€ 235.000	In iedere kern zoeken we ook naar kansen en wensen om het dorp aantrekkelijker te maken met extra geld	Het betreft een langjarig initiatief voor verfraaiing. In de verschillende hoofdkernen zijn concrete	Ja	Het betreft een incidenteel budget voor de uitvoering van de verschillende impuls- en verfraaiingmaatregelen	€ -

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>vanuit de motie bruisende kernen. In Eelde zal de uitvoering van de motie verder worden doorgezet zodra de verlichting aan de hoofdweg wordt aangepakt. Uitvoering daarvan voor Zuidlaren is gekoppeld aan duidelijkheid omtrent de plannen voor het openbaar gebied. Hierbij worden de door jongeren opgehaalde ideeën betrokken. In Vries zijn in samenspraak met tal van verenigingen en stichtingen de bomen op de Brink geknot, gesnoeid en verjongd, daarnaast wordt er een Jeu des Boulesbaan gerealiseerd op de Brink en wordt de Bonifatiuskerk weer aangelicht. Daarmee is uitgevoerd wat is afgesproken. Conform de financiële verordening mogen middelen maximaal 1 jaar meegenomen worden. Omdat dit voorstel buiten de termijnen van 1 jaar valt is het resterende budget vrijgevallen bij de najaarsbrief 2020 en wordt het opnieuw ter beschikking stellen van dit budget in de begroting 2021 ter besluitvorming voorgelegd.</p>	<p>initiatieven ontwikkelt. Voor de uitvoering hiervan is jaarlijks geld nodig, daarom is het nodig om dit resterende budget om te zetten in een bestemmingsreserve.</p>		<p>die anders niet uitgevoerd worden, door het ontbreken van middelen in de reguliere budgetten.</p> <p>In deze najaarsbrief wordt voorgesteld de € 132.617 die van dit budget resteert om te zetten in een bestemmingsreserve Bruisende kernen.</p>	
15	Maatschappelijk krediet Omgevingswet/-visie	€ 240.000	Om verdere stappen te zetten in het vormgeven van de Omgevingswet en de implementatie van de	We zijn verder gegaan met digitale participatiebijekomsten en het voorbereiden van de	Ja	Er blijft een restant over in 2021. Bij een maatschappelijk krediet blijft het krediet beschikbaar voor	Er blijft een restant over in 2021. Bij

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			Omgevingsvisie wordt voorgesteld het maatschappelijk krediet Omgevingswet/-visie uit te breiden met een bedrag van € 240.000. Zie voor een verdere inhoudelijke toelichting het hoofdstuk "kredietaanvragen & investeringsplanning".	Omgevingsvisie. We hebben VTH-software aangeschaft en zijn gestart met de implementatie.		volgende jaren voor het doel waarvoor deze beschikbaar is gesteld.	een maatschappelijk krediet blijft het krediet beschikbaar voor volgende jaren voor het doel waarvoor deze beschikbaar is gesteld.
16	Cultuurcoaches	€ 30.000	Om extra inzet te plegen op de verbinding van doelgroepen met cultuur, vergelijkbaar met de inzet van de buurtsportcoaches, wordt voorgesteld om middelen beschikbaar te stellen voor het inzetten van cultuurcoaches.	De cultuurcoaches zijn zo actief mogelijk geweest (ondanks Covid-19), onder meer met de inzet van de cultuurkeet.	Ja		€ 20.000
17	Inclusie en VN-panel	€ 35.000	<i>Inclusie: Fysieke toegankelijkheid (€ 27.500)</i> Eén van de onderwerpen op de inclusie-agenda is de fysieke toegankelijkheid. Om bij te dragen aan de visie dat iedereen mee kan doen in de samenleving en te zorgen dat ons beleid in lijn is met het VN-Verdrag, wil de gemeente de toegankelijkheid van openbare gebouwen voor mensen met een beperking verbeteren. We willen dat iedereen in gebouwen in de	Door Covid-19 is het VN-panel niet actief geweest.	Ja	Door deze middelen van dit jaar mee te nemen, en beide bedragen voor beide afzonderlijke doelen te gebruiken, hoeven we voor 2022 geen extra geld voor de adviesraad te vragen.	€ 35.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>gemeente kan doen wat hij/zij volgens de bestemming van het gebouw zou moeten kunnen doen. Voor dit budget kunnen aanpassingen in zowel gemeentelijke gebouwen (eenvoudig te realiseren aanpassingen zoals een afscheiding in de banken van een gymzaalkleedkamer, of het aanbrengen van een douchezitje en/of beugels.</p> <p><i>VN-Panel (€ 7.500)</i> Sinds 2014 is in de gemeente Tynaarlo een VN panel actief. In dit panel zitten mensen met een beperking, die vanuit eigen ervaring duidelijk kunnen maken hoe toegankelijkheid in onze gemeente verbeterd kan worden. Met het hier voorgestelde budget kan het VN Panel in 2021 verder werken aan het realiseren van de lokale inclusie-agenda Tynaarlo. Zo maakt het panel de gemeente, bedrijven, organisaties en inwoners zonder beperking duidelijk wat er nodig is, zodat inwoners mét en zonder een beperking dezelfde kansen en mogelijkheden hebben in de samenleving</p>				

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
18	Uitbreiding cultuur	€ 40.000	Door het incidenteel verhogen van het hiervoor beschikbare bedrag naar een niveau dat aansluit bij de huidige vraag kunnen projecten en activiteiten op het gebied van cultuur worden gestimuleerd. Daarnaast biedt het ruimte om eenmaal per jaar een groter evenement te ondersteunen voortkomend uit de gedachte van de culturele gemeente.	Door Covid-19 is de uitvoering vertraagd of heeft stil gelegen.	Nee		
19	Maatschappelijke begeleiding nieuwkomers	€ 10.000	Voorgesteld wordt om het budget voor de maatschappelijke begeleiding van nieuwkomers te verhogen om de extra begeleiding en de uitvoering van het participatieverklaringstraject uit te voeren. Dit kan worden gedekt uit de reserve participatie die hiervoor bestemd is.	Deze middelen zijn o.a. ingezet voor de pilot Ondertussengroep. Deze pilot is gestart ter voorbereiding op de nieuwe wet Inburgering die met ingang van 2022 in werking treedt.	Nee		
20	Programma duurzaamheid	€ 220.000	<i>Mobiliteit (€ 170.000)</i> Eén van de pijlers van het programma duurzaamheid betreft mobiliteit waarin aandacht wordt geschonken aan de wijze waarop de mobiliteit verduurzaamd kan worden. Vanuit deze pijler willen we in 2021 de volgende onderdelen oppakken met als dekking het voorgestelde budget: 1. Nulmeting en analyse duurzame mobiliteit Tynaarlo	Biodiversiteit: De eerste aanpassingen aan de openbare ruimte zijn uitgevoerd. Tevens een aantal beheersmaatregelen gewijzigd. Daarnaast lopen er momenteel gesprekken met verschillende initiatiefnemers waar gedurende dit jaar nog invulling aan wordt gegeven. Invasieve soorten: - Met onze eigen dienst hebben wij al 3 rondes gedaan om	Ja	Het coronavirus heeft ervoor gezorgd dat thuiswerken veelal de norm is geworden. Hiermee is de markt voor deelauto's nagenoeg volledig stil komen te liggen. De nulmeting zal mogelijk onderdeel worden van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP) dat vanuit de provincie wordt opgesteld. Het RMP is een verplichting vanuit het Klimaatakkoord.	€ 115.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>2. Verkennen projectmogelijkheden duurzame mobiliteit</p> <p>3. Stimuleren project deelauto</p> <p>4. Planontwikkeling verduurzaming eigen wagenpark</p> <p>5. Ondersteunen acties bewonersinitiatieven</p> <p>6. Fossielvrije weken Noord-Nederland (voorlichtingscampagne)</p> <p>7. Mobiliteitsweek (voorlichtingscampagne)</p> <p><i>Invasieve plantensoorten (€ 15.000)</i></p> <p>Steeds vaker krijgt de gemeente Tynaarlo de vraag hoe wij omgaan met probleemkruiden en invasieve soorten. Een aantal van deze plantensoorten zorgt namelijk voor overlast of brengt schade toe aan de omgeving zoals bijvoorbeeld de bekende Japanse Duizendknoop. Daarnaast vormt een aantal planten een (potentieel) gevaar voor de gezondheid van mens en/of dier. In het beleid dat is geschreven wordt voorgesteld om in te zetten op het voorkomen van verdere verspreiding van deze plantensoorten.</p>	<p>invasieve soorten zoals Reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop te maaien met de maai-zuig combinatie. De vierde ronde gaat nu starten. Dit gebeurt daar waar de machine bij kan.</p> <p>- Bermen langs wegen worden 2 keer per jaar gemaaid in juni/juli (de eerste meter) en sept/okt de hele berm. Waar veel Jakobskruid staat wordt in de eerste ronde incidenteel de hele berm gemaaid.</p> <p>- Momenteel wordt de opdracht uitgezet om de plekken waar de machine niet bij kan, met de bosmaaier Japanse duizendknoop uit te maaien en af te voeren. Dit is handwerk en brengt de nodige kosten met zich mee maar het is een goede stap om het beheer mee aan te vullen.</p>			

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<i>Biodiversiteit (€ 35.000)</i> Rondom biodiversiteit is in 2020 beleid geschreven. We willen groene netwerken optimaliseren en nest- en voedselgelegenheden aanleggen waardoor fauna zich kan verplaatsen en overleven. Dit willen we bereiken door de inrichting te optimaliseren en waar nodig aanpassen. Acties zullen o.a. zijn; het aanleggen van wilde bloemenweides, het aanplanten van inheems plantmateriaal, fruitbomen en bloembollen. We willen tevens een aantal beheerwerkzaamheden wijzigen.				
21	Preventiefonds	€ 73.000	Voorgesteld wordt om het preventiefonds uit te breiden met € 73.000 waar diverse subsidies uit gedekt kunnen worden die voldoen aan onze algemene subsidieverordening. Nadere criteria van dit fonds dienen nog te worden uitgewerkt.	Er is een uitvoeringsregeling opgesteld. Deze moet nog vastgesteld worden door het college.	Nee		
22	Huisvestingsprogramma onderwijs	€ 54.000	Ontwikkeling IHP (integraal huisvestingsplan)	We zijn in afwachting van vaststelling van de handreiking voor het opstellen van het IHP dat wordt opgesteld door de VNG. Deze is nog niet gepubliceerd en wordt eind 2021 verwacht.	Ja	Wegens het late moment van het verstrekken van de handreiking kan pas in 2022 hieraan invulling worden gegeven.	€ 40.000
23	Speelruimtebeleid	€ 35.000	Het instandhouden en beheren van de	In 2021 zijn initiatieven vanuit meerdere buurten en dorpen voor nieuwe	Ja	Momenteel zijn er nog 4 lopende projecten in 2021. Door de werkwijze, waarbij	€ 20.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			speelvoorzieningen in de openbare ruimte.	speeltoestellen gezamenlijk opgepakt met initiatiefnemers, buurtbewoners en gemeente. Het gaat dan om projecten met een eigen dynamiek en daarmee samenhangende doorlooptijd, waardoor deze niet altijd in hetzelfde boekjaar afgerond kunnen worden. Momenteel zijn er nog 4 lopende projecten in 2021.		intensief wordt samengewerkt met buurtbewoners (overheidsparticipatie / 'koers') kunnen niet alle projecten in 2021 worden afgerond. Bestelling van de toestellen gebeurt eind 2021 / begin 2022 en plaatsing in 2022. In het kader van burgerparticipatie verwachten inwoners dat hun plannen gerealiseerd worden. Het gaat in dit geval om initiatieven in o.a. Eelde, Zeijen, Zuidlaren, Donderen.	
24	Vroegsignalering	€ 95.000	De wijziging van de wet Wgs faciliteert enerzijds de gegevensuitwisseling tussen schuldhulpverleners en schuldeisers van vaste lasten met als doel vroegsignalering van schulden en creëert anderzijds een grondslag voor de gegevensuitwisseling voor het besluit over de toegang tot en het plan van aanpak voor de schuldhulpverlening.	Door de coronacrisis zijn wij pas in september gestart met het uitvoeringsplan.	Ja	Deze middelen nodig voor de uitrol van het door het college vastgestelde invoeringsplan vroegsignalering.	€ 60.000
25	Culturele alliantie	€ 24.000	Wij zijn een culturele alliantie aangegaan met de provincie Drenthe om op een aantal culturele domeinen de samenwerking en afstemming te versterken.	Er zijn gesprekken gevoerd met partijen voor de verdere ontwikkeling op dit vlak.	Ja	Dit is geormerkt geld waarover wij bij de provincie verantwoording moeten afleggen. Wegens de coronacrisis hebben wij niet alle activiteiten kunnen starten.	€ 18.000
26	Aanpak dak- en thuisloosheid	€ 32.051	Het doel is om plannen te ontwikkelen om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk	In het najaar 2021 wordt verdere invulling gegeven	Ja	In het najaar 2021 wordt verdere invulling gegeven	€ 32.051

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen.	aan deze plannen, uitvoering hiervan vindt plaats in 2022.		aan deze plannen, uitvoering hiervan vindt plaats in 2022.	
27	Kindpakket	€ 30.185	Invoeren kindpakket als onderdeel van het nieuw vast te stellen armoedebeleid.	Het beleid wordt in het vierde kwartaal aangeboden aan de raad.	Ja	Uitvoering hiervan vindt plaats in 2022.	€ 30.185
28	Semi-waterveld hockey Zuid-Es	€ 111.112	Het semi-waterveld sportpark Zuid-Es wordt in 2022 vervangen. Hierover is de gemeente vanuit het project accommodatieplan Zuidlaren in overleg met hockeyclub De Hondsrug. De reguliere vervanging van het semi-water veld is onderdeel van het herinrichtingsplan sportpark Zuid-Es en de bouw van nieuwe sporthallen aldaar.		Ja	Het semi-waterveld sportpark Zuid-Es wordt in 2022 vervangen. Hierover is de gemeente vanuit het project accommodatieplan Zuidlaren in overleg met hockeyclub De Hondsrug. De reguliere vervanging van het semi-water veld is onderdeel van het herinrichtingsplan sportpark Zuid-Es en de bouw van nieuwe sporthallen aldaar.	€ 88.667
29	Subsidie kunst en cultuur	€ 70.785		Wegens de coronacrisis hebben niet alle cultuurgerelateerde activiteiten plaatsgevonden.	Ja	Door de coronacrisis is het op dit moment heel lastig om in te schatten hoeveel van het budget daadwerkelijk nog wordt ingezet door onze inwoners. Culturele activiteiten vergen voorbereiding, We merken dat culturele activiteiten nog niet weer op het oude frequentieniveau zitten. Het project 75 jaar vrijheid is in 2021 ook grotendeels afgeblazen. De middelen hiervoor zijn beschikbaar gesteld door de provincie en zijn geoormerkt. Indien deze niet in 2022 worden ingezet dienen deze terug te vloeien richting de provincie.	€ 40.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
30	Warmtetransitievisie	€ 195.000	In het kader van het klimaatakkoord gaan wij aan de slag met het ontwikkelen van een warmtetransitievisie. De visie komt onder andere tot stand middels een participatief proces. In dit proces verzamelen wij goede ideeën om te komen tot een breed gedragen visie. Dit budget bevat ook €50.000 aan middelen die overgeheveld zijn van 2020 naar 2021.	De warmtetransitievisie wordt in 2021 opgesteld.	Ja	Om de warmtetransitievisie in 2022 in uitvoering te kunnen brengen is geld nodig. Er zijn echter geen middelen begroot voor 2022. Conform onze verordening mogen middelen maximaal 1 jaar worden meegenomen. Aangezien dit voorstel deels buiten de termijn van 1 jaar valt willen wij de overheveling van deze middelen hierbij nogmaals ter besluitvorming voorleggen.	€ 130.000
31	Inspraak (participatie)	€ 125.000	Dit budget is beschikbaar gesteld om op verschillende manieren ervaring op te kunnen doen met nieuwe vormen van participatie. Dit door middel van pilots met verschillende participatievormen. Na de pilotperiode van 3 jaar volgt een evaluatie, waarna op basis van de uitkomsten mogelijk een (structureel) vervolgvorstel wordt gedaan.	Diverse onderwerpen/dossiers zijn, waar mogelijk, op een participatieve manier samen met onze inwoners opgepakt.	Ja	Om invulling te geven aan het amendement dat in 2021 is aangenomen om het concept van een burgerforum te betrekken bij het vraagstuk rondom de energietransitie.	€ 25.000
32	Aanleg glasvezel buitengebied	€ 390.000	De Coöperatie Glasvezel Noord heeft de gemeente gevraagd om een subsidie en een lening (€ 258.075) voor het aanleggen van glasvezel. Het maximale bedrag voor de subsidie bedraagt € 390.000. Het definitieve voorstel omtrent het beschikbaar stellen van	De aanleg is in 2021 afgerond.	Ja	Begin 2020 is door de raad € 390.000,- beschikbaar gesteld voor een eenmalige subsidie aan Coöperatie Glasvezel Noord. Het eerste voorschot van 40% is in 2021 uitbetaald en conform de planning wordt de uitbetaling van de overige 60% ad € 234.000 in 2022	€ 234.000

Nr.	Omschrijving	Budget 2021	Toelichting	Toelichting op ontwikkelingen per onderwerp in 2021	Middelen meenemen naar 2022?	Waarom meenemen naar 2022?	Bedrag mee te nemen naar 2022
			<p>deze middelen wordt na een positieve marktconsultatie middels een apart raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.</p> <p>Dit budget betreft middelen die overgeheveld zijn van 2020 naar 2021.</p>			<p>voorzien.</p> <p>Conform onze verordening mogen middelen maximaal 1 jaar worden meegenomen. Aangezien dit voorstel deels buiten de termijn van 1 jaar valt willen wij de overheveling van deze middelen hierbij nogmaals ter besluitvorming voorleggen.</p>	
	Totaal mee te nemen gelden						<p>€ 1.211.956</p>

Actualisatie maatschappelijke kredieten

Door de gemeenteraad worden maatschappelijke kredieten verstrekt. De dekking van deze kredieten vindt over het algemeen plaats door middel van een onttrekking aan de reserves. Voor het resultaat na bestemming is het effect budgettair neutraal. De uitgaven van een maatschappelijk krediet kunnen gespreid worden over meerdere jaren. Om het voorspellend vermogen van de begroting te vergroten, wordt in onderstaande tabel van een aantal kredieten een aanpassing van de lopende jaarschijf voorgesteld.

Bij het maatschappelijk krediet renovatie, overdracht en verhelpen lekkage kleedkamers Wenackers was in de begroting rekening gehouden met een uitgave van € 350.000 in 2021. Hiervan zal nu naar verwachting € 45.000 ingezet worden in 2021 en het restantbedrag in het volgende jaar. Bij de overige maatschappelijke kredieten waren in de lopende jaarschijf nog geen ramingen opgenomen en dienen de budgetten met onderstaande bedragen opgehoogd te worden. Het effect op het begrotings-resultaat is door de dekking vanuit de reserves neutraal.

Actualisatie maatschappelijke kredieten	Inschatting uitgaven/inkomsten jaarschijf 2021
Omgevingswet/omgevingsvisie	
Uitgaven	336.000
Vitaal Platteland	
Uitgaven	85.000
Sloop, asbest, boekwaarde OBS De Kooi	
Uitgaven	30.000
Sloop, asbest, boekwaarde gymzaal De Kooi	
Uitgaven	5.000
Sloop, asbest, boekwaarde De Marsch	
Uitgaven	73.000
Nieuwbouw gymzaal Goudenregenlaan	
Uitgaven	22.000
Tijdelijke huisvesting tijdens bouw scholen	
Uitgaven	30.000
Renovatie, overdracht en lekkage Wenackers	
Uitgaven	45.000

Voorstellen voor besluitvorming

Op basis van de voorstellen en uitkomsten die zijn opgenomen in deze rapportage stellen wij uw raad voor akkoord te gaan met de volgende beslispunten:

1. Kennis te nemen van de voortgang van de activiteiten, doelen en ontwikkelingen per hoofdstuk per 1 september 2021;
2. Het incidentele nadeel 2021 van € 4.355 te onttrekken aan de Algemene Reserve Grote Investeringen (ARGI);
3. Het structurele voordeel van € 60.422 vanaf 2022 op te nemen in de meerjarenbegroting;
4. In te stemmen met de voorstellen voor incidenteel en structureel nieuw beleid, zoals opgenomen in het hoofdstuk 'aanvragen nieuw beleid'. De dekking voor 2021 onttrekken aan de ARG I en voor 2022 en verder deze op te nemen in de meerjarenbegroting.
5. In te stemmen met het instellen van de reserve Bruisende kernen en de bestemmingsreserve te doteren met € 132.617 ten laste van het budget Motie bruisende kernen.
6. In te stemmen met het doteren van € 819.746 aan de reserve bedrijfsvoering, dit volgend uit het integrale plan om de negatieve consequenties van de coronacrisis zoveel mogelijk ongedaan te maken en/of de verdere negatieve consequenties te voorkomen.
7. In te stemmen met de in deze najaarsbrief genoemde mee te nemen gelden ad € 1.211.956.
8. In te stemmen met de voorgestelde aanpassingen van de jaarschijven van de maatschappelijke kredieten.

Wij vertrouwen erop u met deze brief op hoofdlijnen op een korte en bondige manier te hebben geïnformeerd over de belangrijkste ontwikkelingen en noodzakelijke bijstellingen en leggen deze voor besluitvorming aan de gemeenteraad voor. De vergadering waarin deze tussenrapportage wordt behandeld staat gepland op 9 november 2021.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

P. Koekoek
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.J.F.J. Thijsen
burgemeester

Bijlage 1: Bijstelling begroting 2021

+ is voordeel, - is nadeel, afgerond op 1.000 euro

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Hoofdstuk 0 Bestuur en ondersteuning								
Gebouwen tijdelijk beheer	-77.000							
Totaal taakveld Beheer overige gebouwen en gronden	-77.000	0	0	0	0	0	0	0
dividend BNG 2020		28.000						
dividend Enexis 2020		-82.000						
Totaal taakveld Treasury (DU) Jeugdhulp kinderen in een AZC	0	-54.000	0	0	0	0	0	0
(DU) Maatsch. begeleiding statushouders		11.000						
(DU) Voorschoolse voorziening peuters		19.000						
(IU) Inburgering		10.000						
(IU) Participatie		2.000						
(IU) Voogdij 18+		-4.000						
Corona Steunpakket		23.000						
Ontwikkeling Alg. uitk. 2020		980.000						
Ontwikkeling uitkeringsfactor en basis		-29.000						
Ruimte plafond BCF afrekening 2020		303.000						
Suppletie uitkering sociaal domein		118.000						
Taakmutaties		-8.000						
Voorschot BCF plafond 2021		824.000						
Vrijval schommelfonds	250.000	346.000						
Totaal taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	250.000	2.595.000	0	0	0	0	0	0
Totaal hoofdstuk 0	173.000	2.541.000	0	0	0	0	0	0
Hoofdstuk 3 Economie								
Tussenafraking Bedrijvenregeling		150.000						
Totaal taakveld Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	0	150.000	0	0	0	0	0	0
Totaal hoofdstuk 3	0	150.000	0	0	0	0	0	0
Hoofdstuk 4 Onderwijs								
(DU) Voorschoolse voorziening peuters	-10.000							
Totaal taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-10.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal hoofdstuk 4	-10.000	0	0	0	0	0	0	0
Hoofdstuk 6 Sociaal domein								
(DU) Jeugdhulp kinderen in een AZC	-11.000							
(DU) Maatsch. begeleiding statushouders	-19.000							
(IU) Inburgering	-2.000							
administratieve wijziging								
bijstelling budgetten wmo & jeugd	-18.000							
Frisse Start	-50.000	50.000						
Totaal taakveld Samenkracht en burgerparticipatie	-100.000	50.000	0	0	0	0	0	0
inhuur praktijkondersteuners huisartsen	60.000		60.000		60.000		60.000	
Totaal taakveld Wijkteams	60.000	0	60.000	0	60.000	0	60.000	0
1e bestuursrapportage WPDA	-171.000	312.000						
bijstelling budgetten wmo & jeugd	142.000							
Totaal taakveld Inkomensregelingen	-29.000	312.000	0	0	0	0	0	0
1e bestuursrapportage WPDA	-186.000							
Totaal taakveld Begeleide participatie	-186.000	0	0	0	0	0	0	0
(IU) Participatie meicirculaire	-5.000							
(IU) Participatie septembercirculaire	9.000							
1e bestuursrapportage WPDA	216.000							
Totaal taakveld Arbeidsparticipatie	220.000	0	0	0	0	0	0	0
bijstelling budgetten wmo & jeugd	-224.000	-1.000						
Totaal taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-224.000	-1.000	0	0	0	0	0	0
bijstelling budgetten wmo & jeugd	-739.000	-95.000						
Respijtzorg mantelzorgers	15.000							
Totaal taakveld Maatwerkdienstverlening 18+	-724.000	-95.000	0	0	0	0	0	0

Omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
bijstelling budgetten wmo & jeugd	-318.000							
Totaal taakveld								
Maatwerkdienstverlening 18-	-318.000	0	0	0	0	0	0	0
bijstelling budgetten wmo & jeugd	118.000							
Totaal taakveld Geëscaleerde zorg 18+								
	118.000	0	0	0	0	0	0	0
bijstelling budgetten wmo & jeugd	-467.000	5.000						
Totaal taakveld Geëscaleerde zorg 18-								
	-467.000	5.000	0	0	0	0	0	0
Totaal hoofdstuk 6	-1.650.000	271.000	60.000	0	60.000	0	60.000	0
<i>Hoofdstuk 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>								
Voorber./onderz. kstn centrum Zuidlaren	-500.000							
Totaal taakveld Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-500.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal hoofdstuk 8	-500.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal (excl. mutaties reserves)	-1.987.000	2.962.000	60.000	0	60.000	0	60.000	0

Mutaties reserves	2021		2022		2023		2024	
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
BR Corona Steunpakket	-980.000							
Totaal Mutaties reserves	-980.000	0	0	0	0	0	0	0

Totaal	-2.967.000	2.962.000	60.000	0	60.000	0	60.000	0
Saldo/resultaat najaarsbrief	-5.000		60.000		60.000		60.000	

Bijlage 2: Monitor sociaal domein

Inhoud:

1. Inleiding
 - a. Leeswijzer
 - b. Uitgaven sociaal domein (Jeugdzorg en Wmo)
 - c. Tekort sociaal domein
 - d. Maatregelenpakket sociaal domein, stand van zaken 2021
2. Wmo
3. Jeugdhulp
4. Participatie
5. Klachten en bezwaarschriften

1. Inleiding

In deze monitor sociaal domein wordt, als bijlage bij de Najaarsbrief 2021, ingegaan op de ontwikkeling van de uitgaven in het sociaal domein, en dan in het bijzonder de zorgkosten Jeugd en Wmo.

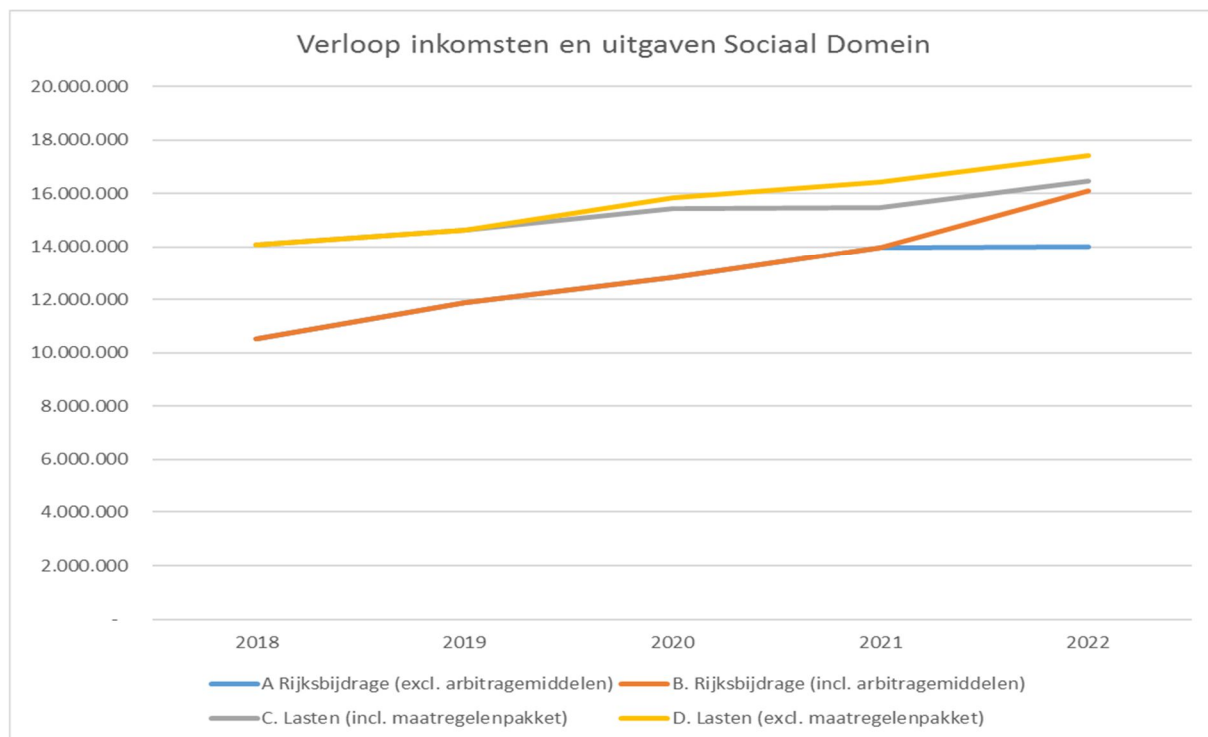
Voor 2021 wordt op de onderdelen Jeugd en Wmo een tekort verwacht van ongeveer € 1,5 miljoen. Dit tekort is het verschil tussen de uitgaven voor Jeugdzorg en Wmo en de voor die uitgaven beschikbare Rijksbudgetten (zie voor een uitleg van de gehanteerde systematiek hieronder bij Leeswijzer).

Het tekort is daarmee in 2021 lager dan in de drie voorgaande jaren 2018 tot en met 2020. Deze daling wordt veroorzaakt doordat de totale zorgkosten voor Jeugd en Wmo in 2021 niet of nauwelijks meer lijken te stijgen, mede door de uitvoering van een aantal onderdelen uit het maatregelenpakket, terwijl de beschikbare Rijksbudgetten zijn toegenomen. Met name bij de Jeugdzorg steeg het budget, zij het deels incidenteel. Hierdoor is een betere balans ontstaan tussen uitgaven en inkomsten.

In de periode 2018 tot en met 2021 zijn de uitgaven voor Jeugdzorg en Wmo gestegen van € 14,1 miljoen in 2018 naar € 15,4 miljoen in 2021, waarbij de hoogste uitgaven voor Jeugdzorg in 2020 werden gedaan, en voor de Wmo in 2021. Bij de uitgaven voor de Wmo is vanaf 2019 een duidelijk zichtbare stijging waar te nemen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief. Bij de huishoudelijke hulp is het aantal cliënten vanaf dat moment bijvoorbeeld met ruim 70% gestegen. Deze toename is met de huidige regelgeving ook nauwelijks te beïnvloeden. De stijging van de Wmo-uitgaven in 2021 wordt per saldo veroorzaakt door het wegvallen van het voordeel uit het overschot Beschermd Wonen.

In de grafiek hieronder wordt de verhouding weergegeven van de uitgaven voor Jeugdzorg en Wmo in de jaren 2018 tot en met 2021, en van de voor die uitgaven beschikbare Rijksbudgetten in die jaren. Ook is aangegeven wat de uitgaven zouden zijn geweest zonder de uitvoering van het maatregelenpakket. In de grafiek is ook een eerste doorrekening zichtbaar voor 2022, waarbij zowel de extra kosten vanwege de invoering van het woonplaatsbeginsel, als de extra inkomsten in de vorm van de zogenaamde arbitragegelden zijn meegenomen.

In de grafiek wordt zichtbaar dat door de gedane inspanningen en de extra inkomsten niet alleen meer balans is ontstaan tussen uitgaven en inkomsten, maar dat het gat tussen beide bijna wordt gedicht.

Leeswijzer

In deze monitor wordt een prognose gegeven voor de hoogte van de uitgaven in 2021 voor de kosten van Jeugdzorg en Wmo, in de meeste gevallen voorzien van een toelichting. Van de kosten die in deze monitor worden behandeld, is afgesproken dat deze uitgaven moeten worden gedekt uit de beschikbare Rijksbudgetten Jeugd en Wmo (na aftrek van de personeelslasten en kosten overhead). Uit die Rijksbudgetten worden ook nog andere aan Jeugdzorg en Wmo gerelateerde kosten gedekt. Die kosten worden in de Najaarsbrief als 'Overig' bestempeld, en in deze monitor niet behandeld.

Daarnaast worden in verband met de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo, binnen hoofdstuk 6 van de begroting, ook kosten gemaakt die (van oudsher) uit de algemene middelen worden gefinancierd. Ook die kosten worden in deze monitor niet behandeld.

Als in deze monitor wordt gesproken van een tekort in het sociaal domein, dan wordt daarmee bedoeld dat op de posten die vanuit de Rijksbudgetten Jeugd en Wmo moeten worden gedekt, méér is of wordt uitgegeven, dan het bedrag van die Rijksbudgetten (opnieuw: na aftrek van de personeelslasten en kosten overhead)! Dit tekort kan een ander bedrag zijn dan het resultaat op alle posten Jeugdzorg en Wmo in hoofdstuk 6 van de begroting.

Uitgaven sociaal domein (Jeugdzorg en Wmo)

Van de uitgaven voor Jeugdzorg en Wmo is, voor de posten die in deze monitor worden behandeld, het volgende overzicht te geven:

Uitgaven sociaal domein (bedragen * € 1.000)			
	2021 (prognose)		2020 (realisatie)
Jeugdzorg			
- Zin	7823		8022
- PGB	215		185
Totaal jeugdzorg		8038	8207
Huishoudelijke Hulp:			
- Zin	2870		2607
- PGB	40		50
- AVS (algemene voorziening)	0		24
		2910	2681
Dagbesteding / begeleiding			
- ZIN	2250		2372
- PGB	265		339
		2515	2711
Individuele verstrekkingen		1385*	1461*
Beschermd wonen		0	-396
Eigen bijdrage		-210	-94
Totaal Wmo		6600	6363
Participatie		Pm	Pm
Totaal sociaal domein exclusief participatie		14.638	14.570

*: inclusief PGB Overig en collectief vervoer (zie H2, onderdeel E)

Voorgaand overzicht laat zien dat de (geprognoseerde) uitgaven op de in de tabel opgenomen kosten in 2021 t.o.v. 2020 per saldo met € 68.000 toenemen.

De belangrijkste verschillen tussen 2020 en 2021 zijn (bedragen in € 1.000):	
- Stijging uitgaven Huishoudelijke Hulp	229
- Lager overschot beschermd wonen	396
- Daling kosten jeugdzorg	-169
- Daling kosten Individuele verstrekkingen Wmo	-76
- Daling uitgaven Dagbesteding/Begeleiding	-196
- Hogere inkomsten uit eigen bijdragen	-116

Voor een toelichting op deze verschillen wordt verwezen naar de hoofdstukken 2 en 3 van deze monitor.

Tekort sociaal domein

De eerste prognose, op grond van de ontwikkelingen in 2020 en de eerste maanden van 2021, is dat de uitgaven in het sociaal domein ook in 2021 hoger zullen zijn dan de beschikbare budgetten. Het tekort is echter minder groot dan in de Voorjaarsbrief 2021 werd verwacht.

Voor de Jeugd werd in de Voorjaarsbrief 2021 een tekort verwacht van ongeveer € 2,35 miljoen. Op dit moment wordt een tekort verwacht van bijna € 2 miljoen. Ter illustratie: in 2020 was het tekort nog € 2,7 miljoen. Overigens is het lagere tekort niet alleen het gevolg van lagere uitgaven, maar ook van een in de meicirculaire opgenomen (incidentele) hogere Rijksbijdrage. De verwachte kosten voor jeugdzorg zullen in 2021, in vergelijking met de prognose in de Voorjaarsbrief 2021, stijgen, maar in vergelijking met de uitgaven in 2020 is er sprake van een daling.

Bij de Wmo was in 2020 sprake van een tekort van € 370.000. In de Voorjaarsbrief 2021 werd voor 2021 een positief resultaat verwacht van ruim € 300.000. De prognose voor 2021 is op basis van de huidige cijfers een positief resultaat van ongeveer € 500.000.

Net als bij de jeugdzorg is ook bij de Wmo sprake van een (lichte) stijging van de kosten in vergelijking met de prognose in de Voorjaarsbrief 2021. Dat het positieve resultaat desondanks ook stijgt, wordt veroorzaakt door een hogere Rijksbijdrage.

Het te verwachten resultaat voor de Participatiewet is op dit moment nog niet bekend.

Het te verwachten gezamenlijke tekort binnen de Jeugd en Wmo bedraagt in 2021, afgezet tegen de bijbehorende Rijksbudgetten, ongeveer € 1,5 miljoen. Bij deze prognose is uitgegaan van de Rijksbudgetten Jeugd en Wmo 2021, na bijstelling in de meicirculaire 2021. In de monitor bij de Voorjaarsbrief 2021 werd nog uitgegaan van een tekort van € 2,05 miljoen. NB: het negatieve resultaat over 2020 was € 3,07 miljoen.

Maatregelenpakket sociaal domein, stand van zaken 2021

In de Begroting 2021 worden, vanaf pagina 129, ombuigingen voorgesteld die bijdragen aan het oplossen van het begrotingstekort, met als doel een duurzaam en houdbaar sociaal domein.

Hoewel de tekorten voornamelijk in de jeugdzorg ontstaan, is een pakket aan maatregelen voorgesteld, met een opbrengst zowel binnen het sociaal domein (in de brede zin van het woord) als buiten het sociaal domein. Het totale pakket aan maatregelen draagt de naam 'Maatregelenpakket 2.0'. Het pakket met maatregelen binnen het sociaal domein is opgebouwd uit drie onderdelen:

1. het Maatregelenpakket sociaal domein 1.0,
2. inspanningsverplichting sociaal domein,
3. diverse budgetbijstellingen in de hoofdstukken 4 tot en met 7.

Op de eerste twee onderdelen wordt hierna verder ingegaan, het derde onderdeel heeft niet of nauwelijks betrekking op de posten waarover in deze monitor wordt gerapporteerd.

1. Maatregelenpakket sociaal domein 1.0

Ten tijde van het opstellen van de begroting 2021 was hiervan € 335.000 gerealiseerd. Voor 2021 werd het reëel geacht om aanvullend € 455.000 aan besparingen te realiseren, zodat de totale besparing op maatregelenpakket 1.0 in 2021 € 790.000 bedraagt. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

a. De inzet van praktijkondersteuners huisartsen (POH) leidt tot een structurele besparing doordat huisartsen minder doorverwijzen. Voor 2021 is uitgegaan van € 500.000 minder kosten.
Stand van zaken: *In de rapportage over de inzet van de POH Jeugd in 2020 wordt, op basis van een doorrekening van de actuele casuïstiek, een besparing van € 403.286 gemeld over de gerapporteerde periode (2020). Ook is in die rapportage de verwachting uitgesproken dat de daadwerkelijke besparing door de inzet van POH Jeugd de komende tijd nog fors gaat toenemen.* Een actueel bedrag voor 2021 kan op dit moment nog niet worden genoemd. NB: door de inzet van praktijkondersteuners huisartsen zijn de kosten aantoonbaar lager dan zonder die inzet het geval zou zijn geweest. De in deze monitor opgenomen prognose laat zien dat de inzet van praktijkondersteuners huisartsen er niet toe lijkt te leiden dat de totale zorgkosten van de jeugd in 2021 met € 500.000 afnemen. Zonder die inzet zouden ze echter wel met een bedrag in die orde van grootte hoger zijn dan de huidige prognose!

b. De nieuwe, in NMD verband afgesloten, inkoopcontracten moeten leiden tot lagere zorgkosten. Doordat de nieuwe contracten pas in het voorjaar 2020 zijn ingegaan in plaats van op 1 januari 2020, wordt de verwachte besparing later gerealiseerd. Voor 2021 is uitgegaan van € 160.000 minder kosten.

Stand van zaken: binnen de Wmo is op de onderdelen huishoudelijke hulp en Dagbesteding een goede vergelijking te maken tussen het oude en nieuwe inkoopcontract. Bij beide onderdelen is in het nieuwe contract sprake van (meer) tariefdifferentiatie. Bij de huishoudelijke hulp heeft dat, op basis van de cliëntenaantallen in juli 2021, geleid tot een besparing van € 360.000. Overigens wordt die besparing weer tenietgedaan door het gestegen aantal cliënten. In Hoofdstuk 2 van deze monitor wordt hier iets verder op ingegaan. De nieuwe tarieven voor het onderdeel Dagbesteding hebben geleid tot een besparing van € 100.000.

Voor het onderdeel Jeugdzorg is het op dit moment nog lastig om een goede analyse te maken van de effecten van het nieuwe inkoopcontract op de kosten, onder andere omdat een deel van de zorg nu op een andere manier wordt ingekocht.

c. Door meer in te zetten op regie op het proces rondom inburgering en persoonlijke begeleiding maken nieuwkomers minder lang gebruik van uitkeringen en bijstand. Voor 2021 is uitgegaan van € 130.000 aan minder kosten.

Stand van zaken: uit de rapportage van WPDA (Hoofdstuk 4 van deze monitor) blijkt in ieder geval dat de uitstroom van deze groep in de eerste maanden van 2021 achterbleef bij de prognose. Welke gevolgen dit heeft voor het realiseren van deze besparing over het hele jaar 2021, is nu nog niet bekend. NB: deze maatregel is structureel benoemd, terwijl deze maximaal een incidenteel effect kan hebben, omdat een verlaging van het aantal bijstandsgerechtigden doorwerkt in de te ontvangen BUIG-uitkering van het Rijk.

2. Inspanningsverplichting sociaal domein

Binnen het maatregelpakket 1.0 is op diverse onderdelen nog sprake van onderhanden werk, als het gaat om de diverse mogelijkheden de zorgkosten te verminderen. Dit omvat onder meer het analyseren en verbeteren van werkprocessen, waarbij een tijdpad van twee jaar wordt gehanteerd. Om dit te kunnen realiseren is vanuit bedrijfsvoering € 300.000 gereserveerd. Door die incidentele investering wordt het implementeren van de verbeterplannen vormgegeven. Aanvullend wordt ingezet op het verbeteren van het contractmanagement en het uitvoeren van scherpe analyses van de zorgkosten. Bij deze twee onderwerpen worden op dit moment, zowel in NMD-verband als binnen de gemeente, ook echt stappen gezet. De verwachte opbrengst van onder andere deze acties is uiteindelijk € 1.000.000. Hiervan zou € 250.000 gerealiseerd moeten worden in 2021. Door de door diverse oorzaken opgetreden vertraging bij zowel het implementeren van de verbeterplannen, het verbeteren van het contractmanagement, als het uitvoeren van scherpe analyses, is dat bedrag in 2021 nog niet te realiseren.

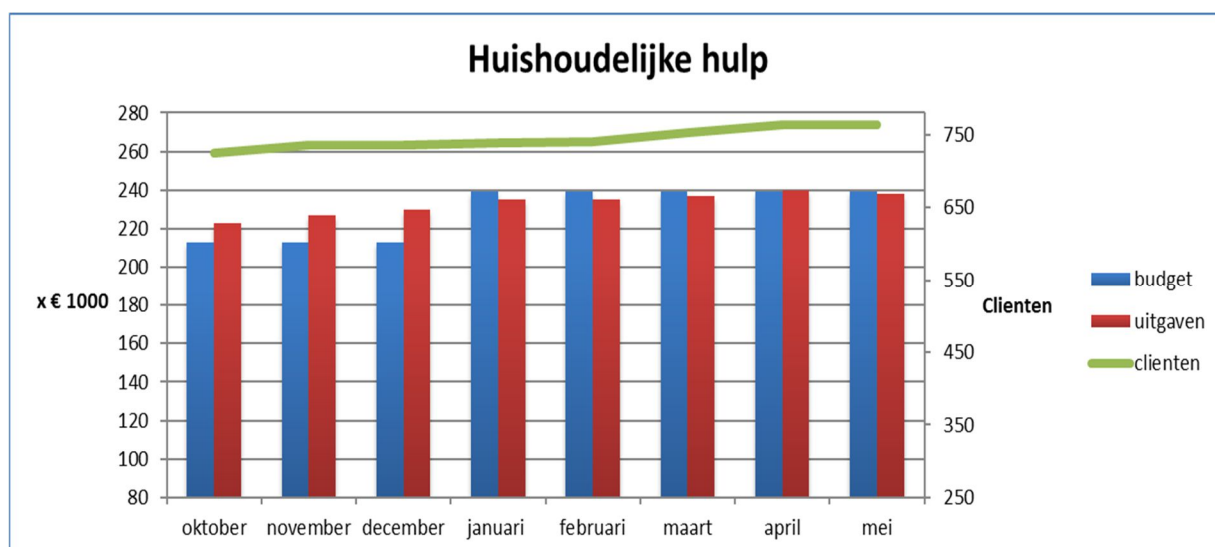
Het totale bedrag van € 1.000.000 is niet gegarandeerd, maar er is wel de overtuiging dat hier omvangrijke resultaten behaald kunnen worden, vandaar dat er een inspanningsverplichting is opgelegd.

2. Wmo

In dit hoofdstuk worden de, financieel gezien, belangrijkste ontwikkelingen binnen de Wmo toegelicht. Het gaat hierbij om de uitgaven voor de huishoudelijke hulp, de uitgaven voor groeps- en dagbesteding en begeleiding, en de uitgaven voor wonen, rolstoelen en vervoer.

A. Maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp in natura (verwachte uitgaven € 2.870.000).

De ontwikkeling van de uitgaven en het aantal cliënten in de huishoudelijke hulp wordt als volgt weergegeven:

Uitgaven: de uitgaven voor deze voorziening bedroegen in 2018 € 1.552.000 en in 2019 € 2.152.000. Voor 2020 bedroegen de werkelijke uitgaven voor huishoudelijke hulp in natura uiteindelijk € 2.607.000. Voor 2021 werden de uitgaven in de Voorjaarsbrief geraamd op € 2.800.000. Deze raming wordt nu bijgesteld naar € 2.870.000.

Cliëntenaantallen: het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp bedroeg in juli 2018 nog 381. Op 1 maart 2019 was dit gestegen tot **440** en vervolgens naar 570 in oktober 2019. In februari 2020 hadden 613 cliënten deze vorm van huishoudelijke hulp. Op 1 maart 2020 is het nieuwe NMD-contract voor deze maatwerkvoorziening ingegaan en zijn ook de resterende cliënten met een algemene voorziening schoonmaakhulp (AVS; deze voorziening is per 1 maart 2020 beëindigd) in de maatwerkvoorziening opgenomen. Het totale aantal cliënten voor de nieuwe maatwerkvoorziening

bedroeg daardoor in maart 2020 676. Dit aantal is in de daaropvolgende 12 maanden doorgestegen van 741 in februari 2021 naar **764** in mei 2021.

Toelichting: vanaf 2017 was steeds een langzame groei zichtbaar van het aantal cliënten met huishoudelijke hulp, maar deze stijging was in 2019 veel groter dan voorheen. De oorzaak hiervan moet voor het grootste deel worden gezocht in de vervanging van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage door het (vaste en lage) abonnementstarief. Hier is in de monitor bij de voor- en najaarsbrieven van de afgelopen twee jaar al uitgebreid op ingegaan.

In alle maanden van 2021 is tot dusver nog steeds een stijging van het aantal cliënten zichtbaar, maar de kosten stijgen niet langer evenredig mee. Dit wordt veroorzaakt door de tariefdifferentiatie in het contract vanaf 1 maart 2020, waardoor er nu ook een goedkopere voorziening kan worden ingezet dan de 'standaardvoorziening' zoals die tot 1 maart 2020 bestond.

Het effect is terug te zien in de gemiddelde prijs van een indicatie huishoudelijke hulp; deze was in januari 2020 nog € 359,= per maand, terwijl die prijs in juli 2021 is gedaald naar € 319,=. In de periode januari tot en met mei 2021 is het aantal cliënten toegenomen met 4,4%, terwijl de uitgaven per maand 'maar' met 1,1% zijn gestegen.

Naast de huishoudelijke hulp in natura wordt deze voorziening ook in de vorm van een PGB verstrekt. Dit betreft in het eerste kwartaal van 2021 15 cliënten, en vanaf mei 13 cliënten. In totaal gaat het om een bedrag van ongeveer € 40.000 per jaar. Dit is ongeveer € 10.000 minder dan in 2020.

B. Eigen Bijdragen (verwachte ontvangsten € 210.000)

De inkomsten uit eigen bijdragen betreffen alleen de Wmo-taken; een eigen bijdrage voor ingezette jeugdhulp is als gevolg van besluitvorming op rijksniveau niet aan de orde.

Voor 2019 werd al een daling van de inkomsten uit eigen bijdragen voorzien als gevolg van de invoering van het zogenaamde abonnementstarief per 1 januari 2019. Vanaf die datum is een (maximale) bijdrage per vier weken verschuldigd. In 2021 is dat een bedrag van € 19,=.

Voor 2020 was een bedrag aan ontvangsten uit eigen bijdragen begroot van € 150.000. De werkelijke ontvangsten bedroegen echter € 95.000. De oorzaak hiervan was, dat het CAK vanaf 1 januari 2020 fasegewijs een nieuw aanmeldsysteem over de gemeenten heeft 'uitgerold'. Om die reden waren tot september 2020 geen facturen voor eigen bijdragen 2020 verstuurd aan inwoners van de gemeente Tynaarlo. Die facturen zijn inmiddels, en dan voor de eigen bijdrage vanaf 1 januari 2020, wél verstuurd. Deze vertraging werkt door in de afdrachten van het CAK aan de gemeente, waardoor een deel van de inkomsten in 2021 betrekking zal hebben op 2020.

Daarnaast heeft de minister van Volksgezondheid besloten dat Wmo-clieënten in de maanden april en mei 2020 geen eigen bijdrage hoeven te betalen in verband met de coronamaatregelen. Het Rijk heeft de gemeenten overigens wel gecompenseerd voor de hierdoor gederfde inkomsten.

Voor 2021 werd voorlopig uitgegaan van het 'oude' bedrag aan inkomsten, te weten € 150.000, maar inmiddels is duidelijk dat dit bedrag hoger zal worden als gevolg van de 'achterstallige' afdrachten over 2020. De inkomsten worden nu geschat op € 210.000.

C. Dagbesteding en Begeleiding

Met ingang van 1 januari 2015 zijn in het kader van de decentralisaties taken overgeheveld van de AWBZ naar de door de gemeenten uit te voeren Wmo. De belangrijkste uitgaven betreffen hierbij de uitgaven voor individuele begeleiding en groeps-/en dagbesteding. Hierbij wordt de zorg zowel in natura (ZIN) als in de vorm van Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) verstrekt.

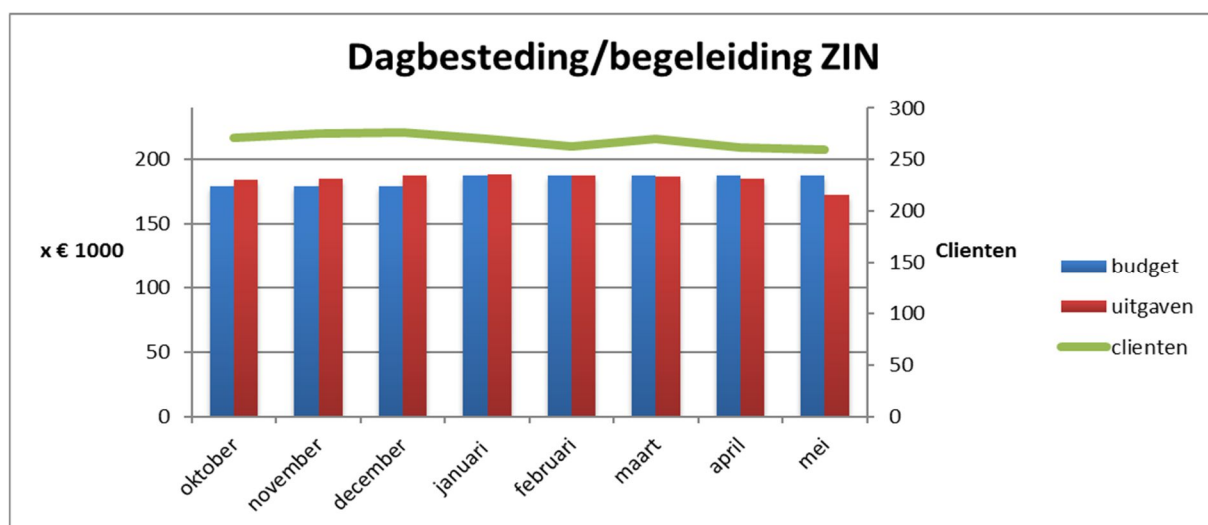
Zorg in Natura (verwachte uitgaven € 2.250.000)

Uitgaven: in 2019 werden de uitgaven op € 2.500.000 geraamd, maar vielen de werkelijke uitgaven lager uit, namelijk € 2.290.000. In de Najaarsbrief 2020 werden de kosten voor Dagbesteding/begeleiding ZIN geraamd op € 2.400.000. De werkelijke uitgaven in 2020 waren uiteindelijk € 2.372.300. Voor 2021 worden de uitgaven geraamd op € 2.250.000.

Cliëntenaantallen: het aantal cliënten met dagbesteding/begeleiding in natura is in de loop van 2020 toegenomen van 269 op 1 januari naar 287 in juli 2020. Vanaf die maand is het aantal cliënten weer gedaald, tot 260 in mei 2021. Ook het aantal indicaties is in deze periode afgenomen. De prognose voor 2021 is op deze ontwikkeling gebaseerd.

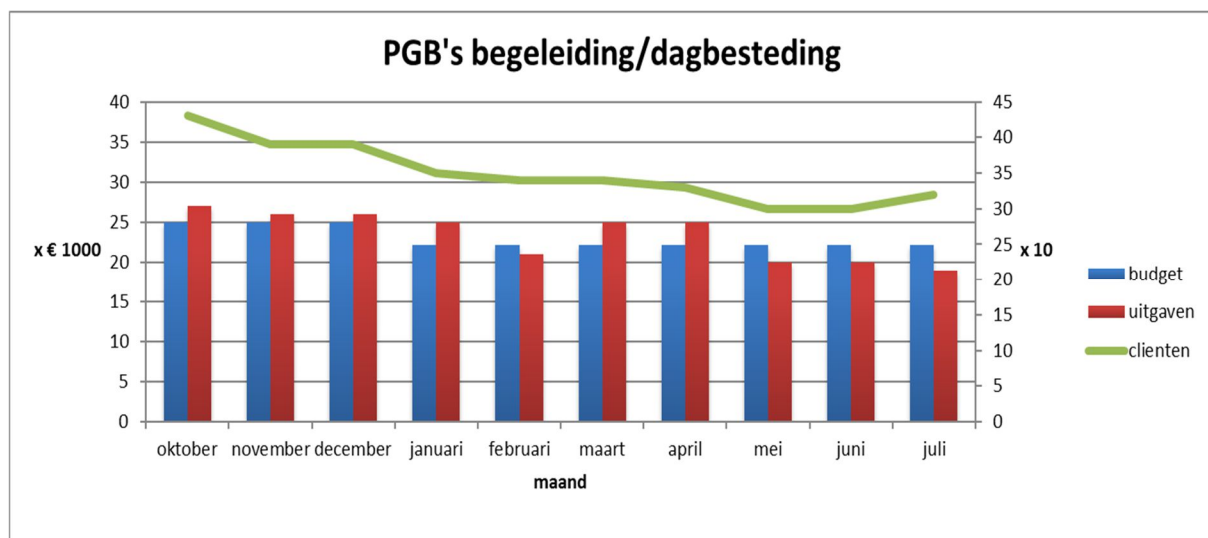
Toelichting: de grootste veranderingen (daling), zowel in de cliëntenaantallen als de uitgaven, zijn zichtbaar op de interventieniveau 's 6 en 7. De in het nieuwe contract opgenomen tariefdifferentiatie voor het onderdeel dagbesteding (op basis van het aantal dagdelen) leidt op dat onderdeel in 2021 tot een besparing van € 100.000.

De ontwikkeling in de uitgaven en cliëntenaantallen ziet er voor begeleiding en dagbesteding (zorg in natura) als volgt uit:

PGB's begeleiding/ dagbesteding (verwachte uitgaven € 265.000)

Voor dagbesteding/begeleiding worden, naast zorg in natura, ook PGB's beschikbaar gesteld. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de PGB's voor dagbesteding/begeleiding weergegeven.

Het aantal cliënten met een PGB voor begeleiding/dagbesteding bedroeg in januari 2020 43. Sindsdien is het aantal gedaald naar 35 in januari 2021, en uiteindelijk 32 in juli 2021. De kosten van deze PGB's bedroegen in 2020 € 339.000, en dat was iets hoger dan de uitgaven in 2019 (€ 322.000).

Het budget voor de PGB's begeleiding/dagbesteding is voor 2021 gebaseerd op de aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) betaalde voorschotten in de eerste zeven maanden van 2021. Op grond daarvan worden in 2021 uitgaven verwacht van ongeveer € 265.000 (Voorjaarsbrief 2021: € 300.000).

De SVB maakt begin oktober een prognose van de werkelijk te verwachten uitgaven voor het hele jaar en past de voorschotten in het vierde kwartaal daarop aan.

D. Beschermd Wonen (prognose overschot 2021 is € 0,=)

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. De financiering daarvan loopt (nu nog) via onze centrumgemeente Assen.

Het aandeel van de gemeente Tynaarlo in het totale budget voor Beschermd Wonen zorgde in 2017 nog voor een positief resultaat van € 657.000. Het positieve resultaat over 2018 was ruim € 488.000 en over 2019 € 652.213. Ten opzichte van 2018 waren de kosten in 2019, door een toename van het aantal cliënten en duurdere trajecten, weliswaar met 8% gestegen maar was het resultaat toch positiever vanwege de aanzienlijke stijging van de Rijksbijdrage.

Voor 2020 werd in de Najaarsbrief 2020 nog uitgegaan van een positief resultaat van € 500.000, maar het uiteindelijke (positieve) resultaat was € 396.000.

De wethouder van centrumgemeente Assen heeft in april 2021 in een memo aan de wethouders van de regiogemeenten Beschermd Wonen aangegeven, dat voor 2021 geen overschot meer wordt verwacht. Voor het teruglopen van de overschotten wordt in de memo de volgende verklaring gegeven:

- er is nog steeds sprake van een autonome groei in Beschermd Wonen. Deze autonome groei is conform het landelijk beeld. We zien vooral een stijging van de instroom van jongeren van 18 tot 23 jaar. Momenteel analyseren we deze instroom en onderzoeken we of er voldoende alternatieven voor jongeren zijn.
- We zien aan de uitgavenkant nog niet de effecten van de nieuwe inkoop. We monitoren of we voor de nieuwe instroom al de beweging zien van Beschermd Wonen naar Thuis Wonen+. Met de uitvoering hebben we een project van strenger indiceren aan de voorkant, zodat we meer met ambulante indicaties ondersteunen en de instroom in intramuraal Beschermd Wonen beperken.
- Voor de uitname van WLZ wordt er ook een uitname uit het Wmo-budget gedaan. Nu dit landelijk project grote achterstanden kent, moeten we cliënten die eigenlijk al uit hadden kunnen stromen naar de WLZ, langer doorbetalen. Het is landelijk nog niet helder hoe de compensatie van het langer doorbetalen van deze cliënten eruit ziet. Ook weten we nog niet wat de definitieve uitname uit het Wmo-budget op basis van de reële tarieven gaat worden. Dus we werken in de prognose met de theoretische uitname en deze brengt in onze regio een nadeel met zich mee (uitname is hoger dan de werkelijke uitgaven).

E. Wonen/rolstoelen/vervoer (verwachte uitgaven € 1.385.000)

Onder deze Wmo-voorzieningen vallen de woonvoorzieningen, de rolstoelen, vervoermiddelen en het collectief vervoer. Het budget voor deze voorzieningen schommelde een aantal jaren rond € 1 miljoen. In de monitor bij de Voorjaarsbrief 2021 werd uitgegaan van uitgaven van in totaal € 1.215.000. Dit bedrag moet echter naar boven worden bijgesteld tot € 1.385.000, door hogere uitgaven op zowel de woningaanpassingen/woonvoorzieningen als de vervoersmiddelen en rolstoelen. Hiermee wordt bijna weer het niveau bereikt van 2020, terwijl er toen sprake was van incidentele extra uitgaven als gevolg van een 'inhaalslag' op de vervoersmiddelen en rolstoelen.

In de monitor bij de Najaarsbrief 2019 is opgemerkt dat de invoering van het abonnementstarief (eigen bijdrage) zou kunnen leiden tot een stijging van met name het aantal aanvragen voor een woonvoorziening of een individuele vervoersvoorziening, zoals bijvoorbeeld een scootmobiel. Voor rolstoelen wordt namelijk geen eigen bijdrage betaald en voor het collectief vervoer betaalt de cliënt al

een eigen bijdrage in de vorm van een starttarief per rit, en een bedrag per gereisde kilometer, net als bij het OV.

Voor 2021 is op dit moment het volgende beeld zichtbaar:

Woningaanpassingen: bij het opstellen van de Najaarsbrief 2020 leken de uitgaven in 2020 lager uit te vallen dan in 2019 (€ 364.000), maar nog wel hoger dan de gemiddelde uitgaven waarop de begroting is gebaseerd. Hierdoor is op deze post € 60.000 bijgeraamd, tot een totaal van € 319.000. De werkelijke uitgaven in 2020 bedroegen uiteindelijk echter bijna € 400.000.

In 2019 werd de stijging van de uitgaven veroorzaakt door een drietal grote woningaanpassingen. In 2020 had de overschrijding niet zozeer te maken met bovengemiddelde kosten van grote woningaanpassingen, maar was er ook sprake van een toegenomen aantal kleinere woningaanpassingen/woonvoorzieningen. Vanuit de uitvoeringspraktijk wordt opgemerkt dat men merkt dat er 'makkelijker' een aanvraag wordt gedaan voor een woonvoorziening/woningaanpassing sinds de invoering van het abonnementstarief. Op dit moment (medio augustus 2021) bedragen de uitgaven € 373.000, onder andere als gevolg van twee grote woningaanpassingen (samen € 113.000), terwijl voor het hele jaar 2021 werd uitgegaan van € 375.000 aan kosten. Deze verwachting moet nu worden bijgesteld naar € 475.000.

Vervoersmiddelen en rolstoelen: de sterk fluctuerende uitgaven op deze posten in de jaren 2019 en 2020 waren het gevolg van het faillissement van leverancier HMC. Gemiddeld werd op deze posten in de jaren 2017 tot en met 2020 € 458.000 per jaar uitgegeven. In de monitor bij de Voorjaarsbrief 2021 werd, op basis van de facturatie op dat moment, uitgegaan van € 410.000 aan kosten voor deze voorzieningen. Dit bedrag moet nu worden aangepast naar € 490.000.

Collectief vervoer: de kosten van het collectief vervoer bedroegen in 2020 € 370.000 (2019: € 350.000). Voor 2021 werd uitgegaan van € 360.000 aan uitgaven. Dit kan op basis van de facturatie tot dusver worden bijgesteld naar € 340.000.

PGB Overig: in de monitor worden wel altijd de uitgaven voor de PGB's voor huishoudelijke hulp, dagbesteding / begeleiding en Jeugdzorg opgenomen, maar daarnaast is er ook nog een post 'PGB Overig'. Op deze post worden uitgaven geboekt voor individuele voorzieningen die niet vallen onder de uitgaven ZIN, maar ook niet als PGB via de SVB worden uitbetaald. De geschatte uitgaven op deze post bedragen voor 2021 € 80.000,=.

3. Jeugdhulp

Zorg in natura (verwachte uitgaven € 7.823.000, Voorjaarsnota € 7.580.000)

Met ingang van 1 januari 2017 wordt de Jeugdwet in NMD (Noord- en Midden Drenthe) -verband uitgevoerd. De financiële uitvoering vindt plaats per gemeente.

Cliëntenaantallen: het aantal cliënten met zorg in natura is van 1 januari 2017 tot 1 januari 2018 gestegen van 484 naar 615. In het tweede kwartaal van 2019 is het aantal cliënten met zorg in natura gestegen tot 636 in juni 2019, om vervolgens te dalen tot 623 in februari 2020 en 610 in juni 2020. In januari 2021 hadden 602 cliënten jeugdzorg in natura. In mei 2021 waren dat er 605.

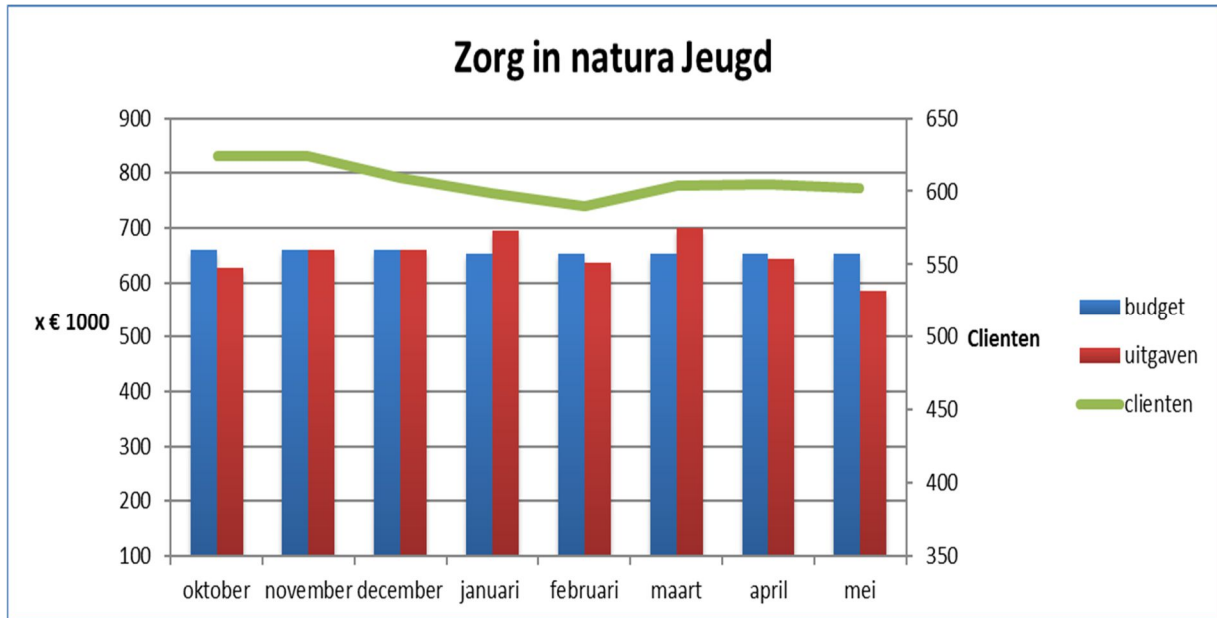
Uitgaven: per 1 april 2020 en 1 juni 2020 zijn met de aanbieders van zorg in natura nieuwe contracten afgesloten. Hierdoor is een goede vergelijking van de verschillende zorgproducten en van de diverse interventieniveaus voor dit jaar, maar ook in vergelijking met voorgaande jaren, niet meer goed mogelijk (appels en peren). Wél kan een vergelijking op de totale kosten worden gemaakt.

Bij het opstellen van de prognose van de kosten van zorg in natura voor de Jeugd wordt altijd uitgegaan van de uitstaande verplichtingen over een bepaalde periode en op een bepaalde peildatum. Voor de prognose in deze monitor is gekeken naar de periode januari 2021 tot en met mei 2021, met als peildatum 1 september 2021. Normaliter wordt daarbij de, op ervaring gebaseerde, aanname gehanteerd dat gemiddeld 90% van deze verplichtingen wordt verzilverd.

Voor de prognose voor 2021 is, per interventieniveau, uitgegaan van het verzilveringspercentage over de eerste vijf maanden van 2021 in combinatie met het verzilveringspercentage over het gehele vorige

jaar. Voor de nieuwe Jeugdproducten 'Jeugd GGZ aspecifiek' is het verzilveringspercentage feitelijk 100, omdat voor deze zorg (bij facturatie) geen vast bedrag per maand wordt betaald, maar wordt betaald op basis van de facturatie voor de werkelijk geleverde zorg/behandeling (op minutenbasis). De prognose voor deze uitgaven is gebaseerd op de op 1 september 2021 gefactureerde zorg over de maanden januari tot en met mei 2021. Zie ook hierna bij de toelichting.

De uitgaven van de zorg in natura worden in de grafiek hieronder weergegeven (januari tot en met mei 2021 op basis van prognose).

De uitgaven voor jeugdzorg in natura bedroegen in 2019 € 7.886.000. Op basis van de door de aanbieders aangeleverde productieverantwoordingen is bij het opstellen van de jaarrekening 2020 uitgegaan van een (uiteindelijk te verwachten) bedrag van € 8.022.000 voor dat jaar. Vergeleken met 2020 worden in 2021 lagere uitgaven voor jeugdzorg verwacht, namelijk € 7.823.000.

Daarmee vallen de kosten van jeugdzorg in natura ongeveer € 200.000 lager uit dan in 2020. In de monitor bij de Voorjaarsbrief 2021 werd nog uitgegaan van een daling van de uitgaven van ruim € 400.000. Voor dit verschil kunnen als oorzaak worden genoemd:

- Late facturatie van met name de zorg 'Jeugd GGZ aspecifiek'. Contractueel moet de geleverde zorg worden gefactureerd binnen twee of drie maanden nadat de zorg is geleverd. Op het niet nakomen van deze bepaling staat echter (nog) geen sanctie. De praktijk is, dat er nog steeds, zij het op kleine schaal, laat wordt gefactureerd. Bij het maken van een prognose werd daarom ook nooit uitgegaan van de facturatie, maar van een vrij constant verzilveringspercentage van de geïndiceerde zorg. Zoals hiervoor al is gezegd, is die methodiek bij 'Jeugd GGZ aspecifiek' niet bruikbaar, en wordt daar wél uitgegaan van de facturatie. De prognose in de monitor bij de Voorjaarsbrief 2021 was vooral gebaseerd op de facturatie in de maanden januari en februari op peildatum 3 mei 2021. Op de peildatum 1 september 2021 blijkt echter, dat over die maanden alsnog is gefactureerd. Omdat dit naar verwachting ook voor de andere maanden zal gaan gelden, is daar bij de aangepaste prognose rekening mee gehouden.

NB: complicerende factor voor het maken van een prognose van deze kosten is het feit, dat met een aantal aanbieders voor 2021 een omzetplafond is afgesproken. Daarbij kan, in principe, tot het maximaal afgesproken bedrag worden gefactureerd. Dit is uiteraard gedaan om de kosten in de hand te houden. Deze afspraak betreft echter een bedrag op NMD-totaalniveau, waarvan op dit moment niet kan worden gezegd welk deel uiteindelijk voor rekening van de gemeente Tynaarlo komt.
- Indicaties met terugwerkende kracht op, vooral, interventieniveau 8. Er zijn inmiddels procesmaatregelen genomen om ervoor te zorgen dat ook deze indicaties zo snel mogelijk

zichtbaar worden in de administratie (die de basis vormt voor de te maken prognose). NB: bij de prognose wordt altijd al rekening gehouden met een redelijke verwerkingstijd voor een indicatie.

Verdere toelichting

De uitgaven voor jeugdzorg in natura kenden de afgelopen jaren een stijgende lijn. In een vorige Monitor sociaal domein werd al melding gemaakt van een kentering in deze trend vanaf april 2020. Daarvoor werden als mogelijke oorzaken onder andere gegeven:

- positieve effecten van de (extra) inzet van de Praktijkondersteuners Huisarts (POH);
- positieve effecten van de nieuwe inkoopcontracten (vanaf 1 april 2020);
- lagere uitgaven voor de nieuwe Jeugdproducten 'Jeugd GGZ specifiek' gedurende de schoolvakanties in juli en augustus.

Inzet POH'ers: deze inzet wordt sinds juli 2019 gemonitord; waarbij over de effecten in het kader van het maatregelenpakket wordt gerapporteerd. Inmiddels is de Monitor POH Jeugd 2020 opgesteld. Deze monitor is ook aan de raads werkgroep gepresenteerd. De inzet van de POH'ers verklaart vooral de duidelijke afname van de kosten op interventieniveau 5. In de monitor bij de Voorjaarsbrief 2021 is een deel uit de samenvatting van de POH-monitor 2020 opgenomen, waarin over de financiële effecten het volgende werd genoemd:

“Over de gerapporteerde periode hebben we – op basis van ons rekenmodel – met de inzet van de POH'ers Jeugd een besparing gerealiseerd tussen de ca. € 149.690 en € 322.364. Een voorzichtige doorrekening op basis van actuele casuïstiek komt uit op een besparing van € 403.286 in de gerapporteerde periode.

Aangezien de uitrol in de gerapporteerde periode nog niet volledig was, en de indirecte besparing niet in beeld kan worden gebracht (die we realiseren doordat de verwijzingen naar specialistische zorg veel gericht zijn en gemonitord worden), is de verwachting dat de daadwerkelijke besparing door de inzet van POH Jeugd de komende tijd nog fors gaat toenemen”.

Effecten nieuwe inkoopcontracten: in Tynaarlo werd altijd relatief veel ingezet op behandeling (zowel op interventieniveau 5 als 6). De behandeling op interventieniveau 6 valt nu onder de specifieke producten. Dat betreft dus alleen een verschuiving en heeft op zich geen financieel effect.

In het vorige inkoopcontract werden voor deze producten echter nog maandtarieven gehanteerd, waarbij er, zolang de indicatie nog openstond, ook 'voor het volle pond' gedeclareerd kon worden. Dat kon ook gebeuren als er in de eindfase van de behandeling nog op een heel laag niveau contact bleef. Het idee was dat deze lage inzet in de eindfase compenseerde voor de eerste inzet (behandelinzet werkt vaak als een parabool: het start laag, daarna veel inzet, en daarna weer weinig inzet); daar waren de tarieven ook op berekend.

In de nieuwe inkoop is besloten om van deze systematiek af te stappen, omdat de gemeenten het idee hadden dat ze hierdoor teveel betaalden. In de nieuwe afrekeningsystematiek wordt betaald voor de werkelijk geleverde zorg (per minuut).

Als het gaat om de uitgaven op interventieniveau 5 en 6 zien we op totaalniveau positieve effecten van zowel de inzet van POH'ers als van het nieuwe inkoopcontract, maar om goed aan te kunnen geven welke oorzaak welk effect heeft, is een nadere analyse nodig.

Schoolvakanties: in 2020 was in de maanden juli en augustus een duidelijke daling zichtbaar bij de uitgaven voor de specifieke producten (afrekenen per minuut voor de werkelijk geleverde zorg). De verwachting is nu, dat dit een structureel seizoenseffect gaat worden. Bij de prognose van de kosten in 2021 is hier ook, voorzichtig, rekening mee gehouden.

Overige jeugdzorg in natura:

Dyslexiezorg: in de monitor bij de Najaarsbrief 2020 werd bij deze kosten opgemerkt dat de uitgaven vanaf 1 april 2020 lager uitvallen. Hierbij werd een verband gelegd met de situatie op de scholen (vanwege corona), waardoor vanuit de scholen minder aanmeldingen voor deze vorm van zorg zijn gedaan. De verwachting dat hier vanaf september 2020 weer een 'normalisatie' zou optreden, is redelijk uitgekomen. De uitgaven zijn in 2021 tot dusver nog wel lager dan in de jaren 2018 en 2019. Op jaarbasis worden de uitgaven geschat op € 175.000.

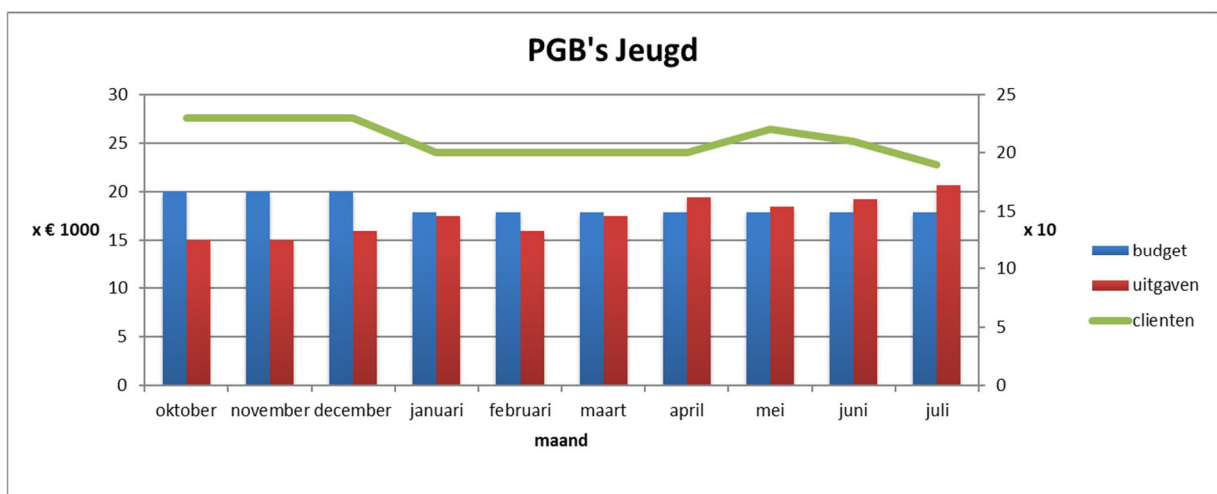
Geëscaleerde zorg (o.a. Jeugdbescherming en crisishulp): deze kosten lijken in 2021 te gaan stijgen tot € 500.000, tegenover ongeveer € 430.000 in de afgelopen twee jaren. NB: de in 2020 afgesproken tariefstijging van 17% is in de prognose verwerkt.

PGB's Jeugd (verwachte uitgaven € 215.000)

Het aantal cliënten met een Jeugd-PGB is in 2020 gedaald van 30 naar 20. In 2021 is dit aantal gestegen tot 22 in mei, om vervolgens weer te dalen tot 19 in juli.

De uitgaven in verband met deze PGB's bedroegen in 2020 € 185.000, maar lijken nu weer licht te gaan stijgen. Het budget voor de Jeugd-PGB's is voor 2021 gebaseerd op de aan de SVB betaalde voorschotten in de eerste zeven maanden van 2021. Op grond daarvan worden uitgaven verwacht van in totaal € 215.000.

De SVB maakt begin oktober een prognose van de werkelijk te verwachten uitgaven voor het hele jaar en past de voorschotten in het vierde kwartaal daarop aan.

4. Participatie

WPDA heeft in juli de Bestuursrapportage over de maanden januari tot en maart 2021 opgeleverd. De prestatieovereenkomst vormt de basis voor deze rapportage.

We moeten constateren dat de coronacrisis ook gevolgen heeft voor inwoners met een bijstandsuitkering. Zij stromen minder snel uit naar betaald werk, maar de doelstelling op het gebied van uitstroom lijkt wel haalbaar. Het aantal statushouders dat uitstroomt blijft achter. Dit is in lijn met het landelijke beeld, het is een doelgroep die moeilijker aan het werk komt. WPDA zet in op het begeleiden van statushouders naar het regulier onderwijs.

Bij cliënten met een arbeidsbeperking ziet WPDA een grotere dynamiek dan normaal. Vanwege tijdelijke dienstverbanden zijn veel cliënten herplaatst bij andere werkgevers. UWV geeft minder indicaties voor het doelgroepenregister af dan was verwacht.

Ontwikkeling uitkeringen en sociale werkvoorziening

Aantallen *	Rekening 2020	Begroting 2021	Prognose 2021	Realisatie 2021 t/m april	Vershil Prognose - Begroting
Uitkeringen Participatiewet	343	358	367	337	9
IOAW	37	48	31	32	-18
IOAZ	5	2	4	4	2
Bbz2004 starters	6	5	3	3	-2
Bbz2004 gevestigden	4	5	6	3	2
Zak- en kleedgeld	93	87	98	97	11
Subtotaal uitkeringen	488	504	509	475	4
Sociale Werkvoorziening (Aja)	56	53	51	52	-2
Nieuw Beschut	6	13	7	6	-6

Aantallen meedoen

Activering en meedoen aantallen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Prognose 2021	Realisatie 2021 tm april	Vershil Prognose - Begroting
Meedoen kinderen (incl voortgezet onderwijs)	168	184	169	2	-15
Brugklassers	14	15	17	0	2
Pc's voor brugklassers	14	16	17	0	1
Totaal	196	216	203	2	-13

5. Klachten en bezwaarschriften

Binnengekomen klachten:

In het eerste kwartaal van 2021 zijn er drie klachten behandeld die betrekking hadden op het sociaal domein. In het tweede kwartaal van 2021 zijn er géén klachten binnengekomen die betrekking hadden op het sociaal domein.

Ter vergelijking: in het eerste kwartaal van 2020 waren er 14 klachten binnengekomen. In het tweede kwartaal van 2020 waren dat er twee.

Bezwaarschriften:

Zowel in het eerste als in het tweede kwartaal van 2021 zijn er geen bezwaarschriften ingediend. In dezelfde periode in 2020 waren er vijf bezwaarschriften ingediend.